

JAARRAPPORT 2021

OCB OPERATIONEEL CENTRUM BRUSSEL

Omslag

In Les Cayes, Haiti, gaf AZG fysiotherapie aan patiënten die tijdens de aardbeving gewond zijn geraakt, om hen te helpen weer sterk en mobiel te worden.

©Pierre Fromentin

AZG aan de slag in Zuid-Afrika, tijdens de tweede Covid-19-golf, februari 2021.

©Chris Allan

Voorwoord

Geachte schenker,
Beste lezer,

50 jaar geleden richtten enkele artsen en journalisten Artsen Zonder Grenzen op. Hun missie? Medische hulp verlenen aan mensen in nood, én tegelijk getuigen over wat ze zagen en meemaakten.

Een halve eeuw later heeft Artsen Zonder Grenzen nog steeds die betrachting. Met meer dan 60.000 zijn we momenteel en in meer dan 70 landen hebben we zorg verleend in 2021. Samen doen we er alles aan om slachtoffers van conflicten of rampen te helpen, vrouwen veilig te helpen bevallen, epidemieën in te dijken, of toegang te vinden tot medische noden in afgelegen gebieden.

De ervaring die we gedurende al die jaren opbouwden dankzij de steun van onze schenkers geeft ons een niet te miskennen voordeel in het spectrum van humanitaire hulpverlening – op medisch én op logistiek niveau! Ervaring die ook hier in België van pas kwam, toen onze ziekenhuizen en woonzorgcentra overrompeld werden door Covid-19.

Covid-19

In de westerse landen ging Covid-19 ondertussen als een stofwolk liggen en het gewone leven klaarde terug op. Maar dat is niet overal het geval. Teams van Artsen Zonder Grenzen bleven zich ook in 2021 inzetten om mensen met Covid-19 te verzorgen, onder andere in Brazilië, Jemen, Syrië en India. Ondertussen, 2022 al half voorbij, wachten velen nog steeds op hun eerste vaccin. De pandemie is nog niet voorbij, zoveel is duidelijk. Artsen Zonder Grenzen blijft bovendien ook strijden voor een eerlijke toegang tot vaccinaties en de vrijstelling van de intellectuele eigendom van vaccins, die een grotere en snellere productie ervan mogelijk zou maken.

Onderbelichte crisissen

Het voorbije jaar dreef Covid-19 de internationale gemeenschap helaas te veel richting 'navelstaren', waardoor andere crisissen onderbelicht bleven. Artsen Zonder Grenzen bleef zich inzetten om ook de gewonden in conflictgebieden te verzorgen, zoals in de Centraal-Afrikaanse Republiek en in Ethiopië, om ondervoede kinderen aan te sterken in Afgha-

nistan, om mensen bij te staan die noodgedwongen op de vlucht sloegen zoals in Nigeria, de Democratische Republiek Congo en in Griekenland. Nu de oorlog in Oekraïne vandaag hoog opblaait, dreigen we opnieuw blind te worden voor mensen in nood elders. Sinds de start van de oorlog in Oekraïne, dit jaar, halen we evenzeer het onderste uit de kan om zwaargewonden te verzorgen, onder meer met

de medische treinen die we samen met de Oekraïense spoorwegen hebben ingezet.

Enkel dankzij u!

Dat we al 50 jaar hulp bieden, onszelf weten aan te passen aan nieuwe contexten en gedegen ervaring konden opbouwen, hebben we te danken aan de steun van mensen zoals u. Daarom ben ik verheugd om u via dit rapport een overzicht van onze activiteiten te mogen geven: vanuit Brussel coördineerden we in 2021 meer dan 140 hulpprojecten in 44 landen. We zijn trots dat we samen met u een stukje geschiedenis hebben geschreven, en we kijken ernaar uit om ook samen met u aan de toekomst te werken.

Heel hartelijk bedankt voor zoveel vertrouwen.

Meinie Nicolai

Algemeen directeur Artsen Zonder Grenzen, OCB

Inhoudstafel

3

Voorwoord

12

2021: Artsen Zonder Grenzen bestaat 50 jaar

6

Onze principes

14

Waar werkt Artsen Zonder Grenzen?

7

Dankzij u hebben we in 2021...

82

Onze aankoopcentrale in Neder-Over-Heembeek

8

Hoe zit Artsen Zonder Grenzen in elkaar?

84

Onze medewerkers; het kloppend hart van AZG

9

Financiële resultaten 2021

86

Onze contactgegevens

Ateny Mayen Akoi en haar dochter Agel (8 maanden oud) nadat ze het malaria-chemopreventiemedicijn heeft ontvangen.

Kinderen onder de vijf jaar lopen in Zuid-Soedan tijdens het regenseizoen het grootste risico om met malaria besmet te raken.

©Adrienne Surprenant

Onze principes

In 1971 werd de eerste afdeling van Artsen Zonder Grenzen opgericht in Frankrijk. Het Handvest, dat toen werd opgesteld, is vandaag nog steeds het fundament van onze organisatie.

Artsen Zonder Grenzen verleent hulp aan bevolkingsgroepen in nood, aan slachtoffers van door de mens veroorzaakte of natuurrampen, en van oorlogsgeweld. Zij doet dit zonder onderscheid te maken op basis van ras, religie, levensbeschouwing of politieke opvatting.

Artsen Zonder Grenzen is steeds neutraal en onpartijdig. Op grond van de algemeen erkende medische ethiek en het recht op humanitair hulp, eist Artsen Zonder Grenzen volledige vrijheid om haar taken uit te voeren.

De medewerkers van Artsen Zonder Grenzen verbinden zich ertoe de medische gedragscodes van hun beroep te respecteren, en een volledige onafhankelijkheid ten opzichte van alle politieke, economische of religieuze machten te handhaven.

De medewerkers van Artsen Zonder Grenzen kiezen uit vrije wil om de risico's en gevaren van hun werk te aanvaarden en eisen voor zichzelf of rechthebbenden geen enkele andere vergoeding dan wat de organisatie hen kan bieden.

Klinisch mentor Morie kijkt toe terwijl een leerling de vitale functies van een patiënt controleert in het ziekenhuis in Kenema (Sierra Leone).

©Mohammed Sanabani

Dankzij u hebben we in 2021...

3.129.414

consultaties uitgevoerd, waarvan 781.534 voor kinderen onder 5 jaar

258.502

malariapatiënten behandeld

864.941

vaccins toegediend

...en nog zoveel meer.
Van harte bedankt!

64.250

bevallingen begeleid, waarvan 6.073 met keizersnede

16.025

chirurgische ingrepen uitgevoerd

6.242

slachtoffers van seksueel geweld verzorgd

De grootste interventies van AZG in 2021

€ 15,1M
Haïti

€ 13M
Sierra Leone

€ 10,5M
Nigeria

€ 12,9M
Libanon

€ 23,4M
Centraal-Afrikaanse
Republiek

€ 14,4M
Zuid-Soedan

€ 33,4M
Democratische
Republiek Congo

€ 11,5M
Mozambique

€ 17,2M
Afghanistan

€ 11M
Jemen

Hoe zit Artsen Zonder Grenzen in elkaar?

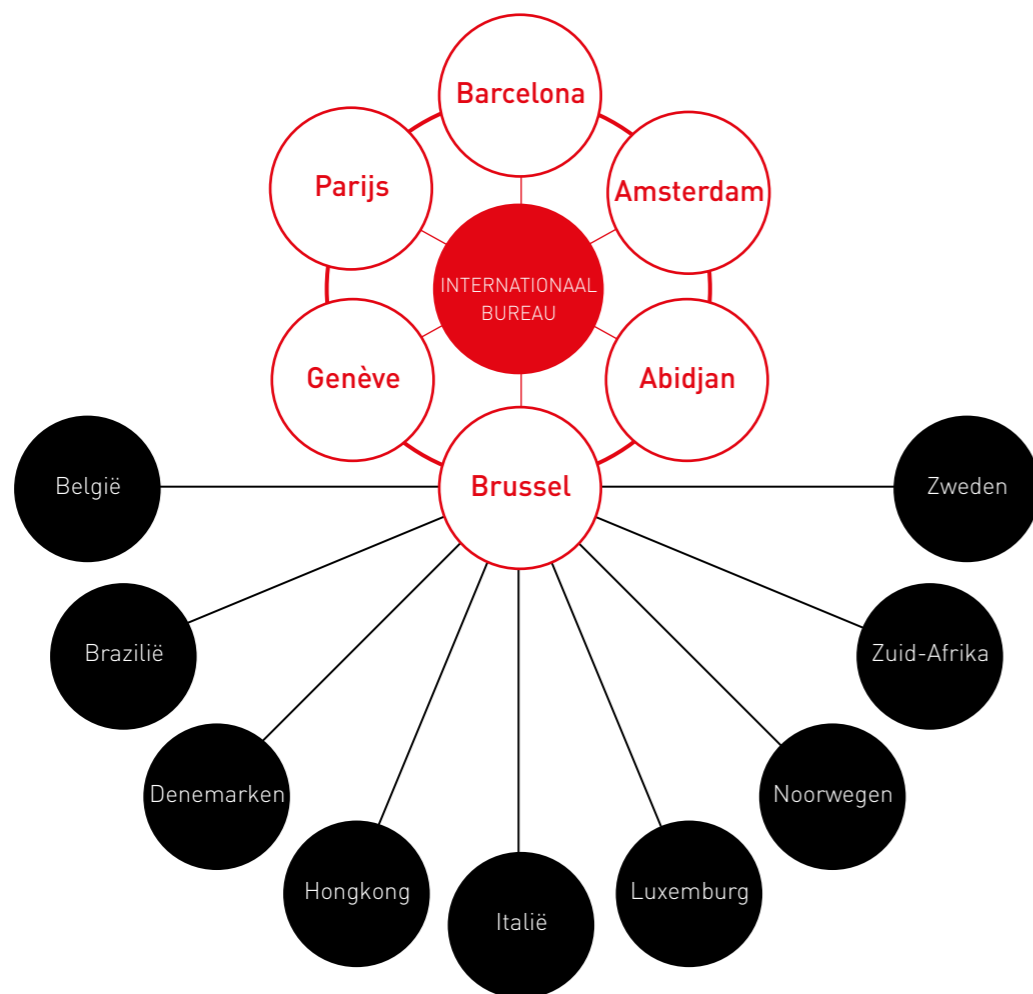
De hulpprojecten van Artsen Zonder Grenzen worden wereldwijd uitgevoerd via zes operationele centra (OC's). Het Operationeel Centrum Brussel (OCB) is qua budget een van de grootste van de hele AZG-beveging en beheert hulpprojecten in meer dan 40 landen. De vijf andere operationele centra zijn gevestigd in Amsterdam, Barcelona, Genève, Parijs en Abidjan.

Allemaal werken ze nauw samen met nationale partnerafdelingen van Artsen Zonder Grenzen uit verschillende landen. Deze afdelingen werven medewerkers aan en doen aan fondsenwerving. De cijfers die we hier presenteren, gaan enkel over de activiteiten die het OCB beheert.

De volgende nationale afdelingen zijn verbonden aan het OCB en werven hiervoor fondsen:

- België
- Brazilië
- Denemarken
- Hongkong
- Italië
- Luxemburg
- Noorwegen
- Zuid-Afrika
- Zweden

Dit rapport behandelt enkel de activiteiten die beheerd worden vanuit het OCB.

Financiële resultaten 2021 Operationeel Centrum van Brussel (OCB)

Inkomsten uit 9 landen en uitgaven in meer dan 40 landen

(in K€)	2018	2019	2020	2021
INKOMSTEN	318.828	331.965	355.277	388.143
UITGAVEN	324.992	368.353	342.235	341.873
Eindresultaat (na wisselkoerseffect)	-6.946	-38.500	+9.509	+55.503

INKOMSTEN

Na enkele jaren met negatieve eindresultaten (2018 en 2019), zijn we erin geslaagd om de balans te laten overslaan in 2020 en 2021.

Dankzij de geweldige steun en het vertrouwen van schenkers zoals u stegen de inkomsten van het OCB met 9% ten opzichte van 2020, tot 388 miljoen euro. De massale steun die we ontvingen te midden van de aanhoudende wereldwijde Covid-19-pandemie, zorgde ervoor dat bijna alle partnerafdelingen meer fondsen werven dan voorzien in het begin van 2021. In België werd 64 miljoen euro ingezameld, dat is 14 miljoen euro meer dan in 2020. Dit was voornamelijk het gevolg van erg veel uitzonderlijke schenkingen uit legaten, die maar liefst 32,2 miljoen euro opleverden (ten opzichte van 18 miljoen in 2020).

In totaal was 98% van de OCB-inkomsten afkomstig van particuliere giften en legaten, dé sleutel voor onze onafhankelijkheid.

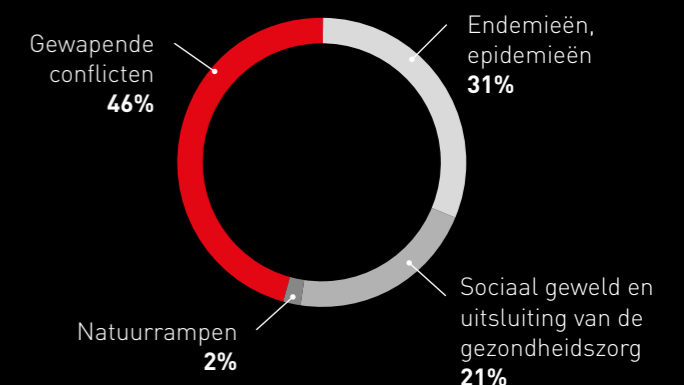
DE SLEUTEL VOOR ONZE
ONAFHANKELIJKHEID:
98% particuliere giften

UITGAVEN

In 2021 bleven de uitgaven van OCB stabiel ten opzichte van 2020, op 341,9 miljoen euro.

OCB was actief in 44 landen met in totaal 145 projecten voor bevolkingsgroepen in nood. Er werd 37 miljoen euro besteed aan speciale noodhulpinterventies: in meer dan 25 landen in het kader van de Covid-19-pandemie, in Mozambique en Ethiopië naar aanleiding van gewelddadige conflicten, in Haïti na de aardbeving die vele duizenden doden en gewonden eiste, in Afghanistan voor de bestrijding van cholera en in Guinee en Sierra Leone om de uitbraken van het ebola- en het marburgvirus tegen te gaan.

OCB opende in 2021 ook nieuwe projecten in Zuid-Soedan, Mali, Soedan, Jemen en Italië. Daarnaast werd de bouw van het traumacentrum van Kunduz in Afghanistan afgerond, net als het pediatrisch ziekenhuis van Kenema in Sierra Leone, en werden er grondige renovatiewerken uitgevoerd in de ziekenhuizen van Bangui en Bangassou in de Centraal-Afrikaanse Republiek.

Financiële resultaten 2021 vervolg

EINDRESULTAAT EN RESERVES

Dankzij de gunstige inkomsten en de stabiele uitgaven in 2021 kon OCB de lopende humanitaire activiteiten handhaven, reageren op nieuwe nood-situaties en tegelijkertijd steun blijven verlenen aan de velen landen die langdurig met de Covid-19-pandemie werden geconfronteerd.

De combinatie van aanzienlijk hogere inkomsten dan verwacht, gunstige wisselkoerswinsten en een strikte opvolging van de kosten, resulteerde in een overschot van 55,5 miljoen euro, dat naar onze reserves zal worden overgeheveld voor de latere financiering van onze AZG-activiteiten. Zoals u kan zien in de evolutie van de eindresultaten, behalen we lang niet elk jaar

een dergelijke surplus. Het doel van deze reserves is dan ook:

- om de continuïteit van onze hulpverlening te garanderen,
- om voldoende middelen te waarborgen voor onverwachte noodinterventies,
- om onze lopende operationele uitgaven te dekken in geval van een daling van de inkomsten en/of een onvoorziene stijging van de kosten (zoals bijvoorbeeld stijgende energiekosten).

Deze reserves zijn van essentieel belang om de vele duizenden patiënten te kunnen blijven bijstaan, in het bijzonder in jaren met een negatief eindresultaat, zoals dat in 2018 en 2019 het geval was.

BESTUUR EN TRANSPARANTIE

Onze wettelijke jaarrekeningen worden gecontroleerd door het auditkantoor DGST en onze geconsolideerde internationale jaarrekeningen door Ernst & Young. Artsen Zonder Grenzen houdt zich aan de ethische code van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (VEF). Voor meer informatie kunt u de volledige financiële jaarrekening terugvinden op onze website: → www.azg.be/jaarrapport

DE SLEUTEL VOOR ONZE ONAFHANKELIJKHEID:

98% particuliere giften

Om een strikte onafhankelijkheid te waarborgen, aanvaardt Artsen Zonder Grenzen geen fondsen van regeringen of andere partijen die rechtstreeks betrokken zijn bij de conflicten waarop we reageren, waaronder ook de Europese instellingen en haar lidstaten. Sinds 2016 wordt AZG bijna uitsluitend gefinancierd door particuliere schenkers. Het zijn dus uw giften die de neutraliteit en de onafhankelijkheid van AZG garanderen.

Actief in
44 landen met
145 projecten

849 internationale
en **8.150 lokale**
AZG-medewerkers

Steun van
220.192 schenkers
in België

Amatou, 25 jaar, ligt neer in de boot. Ze is zwanger en er zijn complicaties. AZG brengt haar over naar een referentieziekenhuis in Bangassou, Centraal-Afrikaanse Republiek.
©Alexis Huguet

Daar zijn waar niemand gaat:

2021: ARTSEN ZONDER GRENZEN BESTAAT 50 JAAR

Een halve eeuw medische hulp: van Cambodja tot Rwanda en Syrië

1971

Een aantal artsen van het Franse Rode Kruis waren zodanig geschokt door wat zij zagen tijdens de Biafra-oorlog in **Nigeria**, dat ze besloten dat de rest van de wereld absoluut moest worden ingelicht. Een nieuwe beweging in de humanitaire hulp werd geboren: **Artsen Zonder Grenzen**. Voortaan zouden onze dokters niet enkel hulp bieden aan patiënten, maar zich ook uitspreken over hun situatie.

Vanaf 1976 leren we in een oorlogscontext te werken. In **Libanon** behandelen we acht jaar lang patiënten met granaat- en kogelwonden, gebroken ledematen en brandwonden. We werken er rudimentair: zonder röntgen, beademingsapparatuur of bloedtransfusies.

Tijdens een aardbeving in Spitak, **Armenië** komen ongeveer 50.000 mensen om. Een half miljoen mensen heeft humanitaire hulp nodig. Het is onze eerste grote interventie na een natuurramp.

Van 1992 tot 1995 werken onze teams tijdens de burgeroorlog in **Bosnië**, met ongeziene veiligheidsmaatregelen. We werken er in kogelvrije vesten, helmen en gepantserde voertuigen. Voor en na de genocide in Srebrenica getuigen onze teams over de oorlogsverschrikking die ze daar zien, als enige internationale hulporganisatie aanwezig.

Onze teams bieden hulp tijdens de hongersnood in **Soedan**. Tegelijkertijd klagen we de tekortkomingen aan in de hulp van de VN, onder andere van Unicef en het Wereldvoedselprogramma. Zij helpen volgens ons niet de meest kwetsbaren maar wel wie al aan de macht is. Datzelfde jaar reageren we op een hongersnood in Noord-Korea. We trekken er onze hulp uiteindelijk terug, net omdat we niet kunnen verzekeren dat we de meest kwetsbaren bereiken.

1975

In **Cambodja** zetten we een eerste grootschalig programma

op: we bieden medische zorg aan mensen op de vlucht voor het bewind van de Rode Khmer onder Pol Pot. Een aantal zwakke punten van onze interventies worden meteen duidelijk, maar we leren snel. Na Cambodja beginnen we te werken met standaard richtlijnen en kits, zodat we onze humanitaire hulp snel en op grote schaal kunnen uitrollen.

1976

Tijdens een desastreuze hongersnood in **Ethiopië** komen zo'n 400.000 mensen om het leven. Naast onze medische activiteiten spreken we ons uit over de wanpraktijken waarvan we getuige zijn. Uithongering wordt door de regering ingezet als tactiek om internationale hulpmiddelen te krijgen.

1984

Meer dan 300.000 mensen komen om tijdens de burgeroorlog in **Somalië**. We openen twee projecten in Mogadishu en Kismayo om de bevolking bij te staan. De situatie is er extreem onveilig, we moeten zelfs gewapende escortes in dienst nemen, een unicum. Een jaar later waarschuwen we de internationale gemeenschap voor de wijdverbreide hongersnood in het land.

1988

1991

Ook tijdens de genocide in **Rwanda** zijn onze teams als één van de weinige humanitaire organisaties aanwezig.

We zijn er eerstelijnsgetuige hoe meer dan 800.000 Hutu's en Tutsi's worden afgeslacht. Onder hen ook veel van onze patiënten en personeel.

1992

1994

1998

We reageren vrijwel meteen op de uitbraak van **Covid-19** in Europa. Na de eerste projecten in Italië, Frankrijk, Spanje en België, zijn we actief in meer dan 35 landen overal ter wereld. We richten isolatiecentra en afdelingen intensieve zorg op, helpen vaccineren, leveren zuurstof en personeel of geven training in infectiepreventie.

2020

We beslissen om voortaan geen geld meer aan te nemen van de **Europese Unie**, uit protest tegen de migratiedeal met **Turkije** en de onmenselijke gevolgen die we daarvan zien in de vluchtelingenkampen. We blijven vluchtelingen, migranten en asielzoekers bijstaan aan de grenzen van Europa – tegen het Europese beleid in. We doen dat in Griekenland, op de Middellandse Zee, in de Balkan, in Libië, in Libanon ...

2016

De grootste ebola-epidemie ooit breekt uit in **Guinee, Liberia en Sierra Leone** en zou meer dan 11.000 levens eisen, waaronder ook heel veel medisch personeel. We reageren meteen. Op het hoogtepunt van onze interventie werken bijna 4.000 medewerkers in onze ebolaprojecten. We vangen in totaal meer dan 10.000 patiënten op.

2014

De oorlog in **Syrië** breekt uit. Onze chirurgen werken in grotten en kelders om traumapatiënten zo goed mogelijk te stabiliseren. Een jaar later moeten ook wij ons terugtrekken uit de gebieden die onder controle vallen van IS. De medische zorg blijft zo goed als het kan draaien, dankzij een aantal moedige Syrische artsen. We blijven hen vanop afstand ondersteunen.

2011

In een reactie op de verwoestende aardbeving in **Haïti** lanceren we onze grootste interventie tot op heden. Wanneer na de ramp ook cholera uitbreekt, focussen honderden medewerkers zich vooral op de dodelijke epidemie. We behandelen in totaal meer dan 100.000 patiënten in maar liefst 50 cholera-centra in het land.

2010

Het geweld in **Gaza** laait opnieuw fel op. Verschillende Palestijnse hulpverleners komen om het leven; ziekenhuizen en ambulances worden gebombardeerd. Op 10 dagen heeft ons medisch personeel van het Al Shifa-ziekenhuis meer dan 300 operaties uitgevoerd.

2009

2004

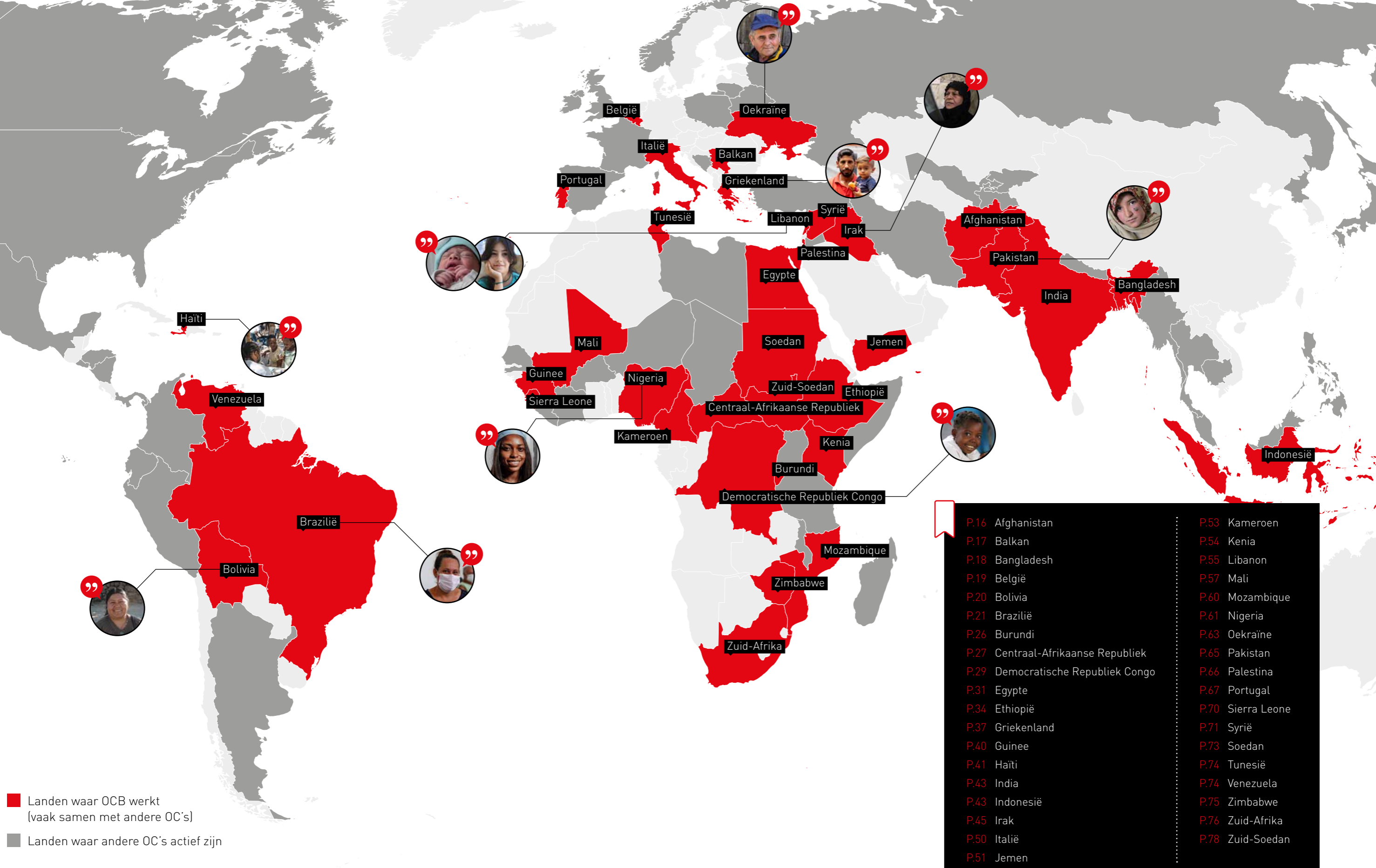
Een enorme tsunami verwoest grote delen van **Zuidoost-Azië**. Ons eerste team arriveert binnen 72 uur na de ramp. Onze medische hulp blijkt niet op grote schaal nodig te zijn; heropbouwprojecten wel, maar dat ligt niet binnen onze capaciteiten. Omdat we heel veel donaties blijven ontvangen vragen we onze schenkers om geen giften meer te doen.

2001

Een relatief nieuwe ziekte maakt tijdens de jaren 1980 en 1990 een zeer dodelijke opmars: hiv/aids. We beginnen in 2001 hiv-patiënten te behandelen met antiretrovirale geneesmiddelen in 7 landen, na zeer hoopgevende resultaten in pilootprojecten in **Thailand** en **Zuid-Afrika**.

Waar werkt Artsen Zonder Grenzen?

Afghanistan

Internat. personeel	40
Nationaal personeel	791
Budget in €	17.234.000
Eerste actiejaar in het land	1980

8.745 poliklinische raadplegingen

25.161 klinische opnames

18.888 bevallingen begeleid

2.499 chirurgische ingrepen

Ondanks jaren van internationale hulp en investeringen voldoet het Afghaanse gezondheidszorgstelsel nog steeds niet aan de behoeften van de bevolking. In 2021 werden de Afghanen nog steeds geconfronteerd met de directe en indirecte gevolgen van geweld.

Afghanistan kende grote beroering in 2021, toen de Amerikaanse en NAVO-strijdkrachten zich terugtrokken en het Islamitisch Emiraat van Afghanistan (IEA, ook bekend als de Taliban) in augustus de controle over het land overnam. In de loop der jaren durfden mensen vaak geen gezondheidszorg te zoeken, uit schrik om in het conflict verwikkeld te geraken. Deze trend zette zich voort in de eerste acht maanden van 2021, vooral toen de gevechten de grote steden bereikten. De veiligheidssituatie verbeterde toen het conflict eindigde, waardoor mensen vrijer konden reizen om medische zorg te krijgen. Net toen de ene belemmering voor de gezondheidszorg gedeeltelijk was weggenomen, kwam er echter een andere. Na de regeringsovername besloten internationale donoren de financiering waarvan het gezondheidszorgstelsel afhankelijk was, op te schorten, waardoor het nog verder verlamd raakte. Veel gezondheidsinstellingen sloten hun deuren, en de instellingen die openbleven, waren vaak nauwelijks functioneel door een gebrek aan personeel en medische voorzieningen.

Hoewel tegen het eind van het jaar tijdelijke financiering werd verstrekt om het gezondheidsstelsel overeind te houden, was er weinig te merken van enige verbetering. Bovendien veroorzaakten de sancties tegen de nieuwe regering een ernstige economische crisis die gevolgen had voor vele aspecten van het leven van de mensen, waaronder de gezondheidszorg. Afghanistan had in 2021 ook te kampen met ernstige droogte die, in combinatie met de economische crisis en andere factoren, ertoe leidde dat AZG veel meer kinderen in zijn voedingscentra zag dan in 2020, en het land had ook te kampen met de gevolgen van de Covid-19-pandemie.

Ondanks de vele uitdagingen hebben we al onze projecten het hele jaar door draaiende gehouden. We hebben ook gereageerd op uitbraken van acute diarree in Kabul en medicijnen, brandstof en andere benodigdheden aan gezondheidscentra gedoneerd.

Een kinderarts van AZG verzorgt een pasgeboren baby op de neonatale afdeling van de AZG-kraamkliniek in Khost, Afghanistan.
©Oriane Zerah

De gevechten bereikten ook de stad Kunduz, de locatie van het nieuwe traumacentrum dat nog in aanbouw was. Wij hebben onze kantoorruimte omgebouwd tot een traumacentrum voor noodgevallen met 25 bedden om gewonden van de gevechten te verzorgen. We hebben ook een tijdelijke kliniek opgezet en drinkwater geleverd aan ontheemden die een veilig heenkomen hadden gezocht in het nabijgelegen Sar Dawra. Ten westen van de stad, in het district Char-dara, hebben wij onze steun voortgezet.

Op 16 augustus openden wij het traumacentrum, dat beschikt over een opname-afdeling met 54 bedden, een afdeling intensieve zorgen met 6 bedden, twee operatiezalen en een polikliniek.

In Khost runt AZG een speciaal ziekenhuis dat zorg verleent aan moeders en pasgeborenen. Het ziekenhuis beschikt over een kraamafdeling met 60 bedden, een neonatale afdeling met 28 bedden en twee operatiezalen. De kraamkliniek richt zich meestal op gecompliceerde bevallingen, maar van augustus tot december hebben we onze toelatingscriteria tijdelijk verruimd om meer vrouwen in staat te stellen veilig te bevallen.

In 2021 hebben we ook acht plaatselijke gezondheidscentra in de provincie gesteund door medicijnen en financiering voor extra vroedvrouwen te verstrekken, zodat vrouwen zonder risicofactoren voor obstetrische complicaties dicht bij huis kunnen bevallen, en hebben we medicijnen en andere benodigdheden aan het provinciale ziekenhuis gedoneerd.

Balkan

Internat. personeel	4
Nationaal personeel	9
Budget in €	536.076
Eerste actiejaar in het land	1991

3.144 poliklinische raadplegingen

122 individuele sessies geestelijke gezondheidszorg

Duizenden mensen probeerden in 2021 de Balkan over te steken op zoek naar veiligheid in andere Europese bestemmingen, ondanks berichten over illegale pushbacks en willekeurig geweld door de staatsautoriteiten.

In Servië heeft Artsen Zonder Grenzen migranten en vluchtelingen bijgestaan die buiten de officiële huisvesting langs de noordelijke grenzen met Kroatië, Hongarije en Roemenië leefden. Via mobiele klinieken boden we medische en mentale gezondheidszorg, alsook sociale steun. In februari 2021 doneerde AZG 2,5 ton essentiële hulpgoederen, zoals dekens en hygiënekits, aan maatschappelijke organisaties in Servië, die deze uitdeelden aan mensen in nood.

Tussen januari en september waren er ook teams aan het werk langs de grensgebieden van Bosnië en Herzegovina, die medische en geestelijke gezondheidszorg boden aan slachtoffers van geweld.

Het hele jaar door en op beide plaatsen waren onder onze patiënten slachtoffers van fysiek geweld, naar verluidt gepleegd door grensautoriteiten, en mensen wier gezondheid was aangetast door de lage temperaturen in de regio, de slechte levensomstandigheden, aanzienlijke tekorten aan medische hulp en een gebrek aan voedsel, onderdak, schone kleren en hygiënische voorzieningen.

Bangladesh

Internat. personeel	12
Nationaal personeel	269
Budget in €	5.582.000
Eerste actiejaar in het land	1985

316.745 poliklinische raadplegingen

1.591 klinische opnames

5.252 individuele sessies geestelijke gezondheidszorg

1.150 bevallingen begeleid

AZG biedt in Cox's Bazar gespecialiseerde gezondheidszorg aan zowel Rohingya-vluchtelingen als aan een groeiend aantal mensen uit de gastgemeenschap. De diensten omvatten de behandeling van chronische ziekten zoals hepatitis C, eerstelijnsgezondheidszorg, seksuele en reproductieve zorg en geestelijke gezondheidszorg.

In 2021 was AZG opnieuw getuige van de medische gevolgen van de verslechterende omstandigheden in de kampen. Slechte water- en sanitaire voorzieningen, branden, overstromingen en bewegingsbeperkingen hebben allemaal invloed op het vermogen van Rohingya om in waardigheid te leven. AZG is er de grootste verstrekker van gespecialiseerde mentale gezondheidszorg voor mensen die lijden aan ernstige aandoeningen zoals psychose en angststoornissen,

Hevige overstromingen in juli hebben duizenden vluchtelingen dakloos gemaakt.

©Salma Khan

die vaak het gevolg zijn van het leven in het kamp en het besef dat er weinig toekomstperspectief is.

AZG heeft de steun aan het Sadar-ziekenhuis opgevoerd door klinische zorg en extra middelen zoals verpleegsters, dokters, schoonmakers en geneesmiddelen ter beschikking te stellen. AZG heeft ook de Covid-19-afdeling gerehabiliteerd en uitgerust, waar van juli tot november 2021 840 patiënten werden behandeld.

In 2021 hebben de teams van Artsen Zonder Grenzen de activiteiten op het gebied van infectiepreventie & -bestrijding in het Sadar-ziekenhuis overgedragen aan het comité voor infectiepreventie en -controle van het ziekenhuis, maar in 2022 blijft Artsen Zonder Grenzen in het ziekenhuis aanwezig om de capaciteit van het nieuw aangeworven team voor infectiepreventie en -bestrijding van het ziekenhuis op te bouwen en blijft het hele jaar deel uitmaken van het comité, waarbij de ontwikkeling van de kwaliteitsindicatoren wordt begeleid. Gestart in 2018, richtte de AZG zich op infectiepreventie en -bestrijding-activiteiten en het leveren van de benodigde apparatuur, waaronder een unieke medische verbrandingsoven in Bangladesh en een ultramoderne afvalverwerkingsruimte.

België

Personeel	36
Budget in €	3.512.198
Eerste actiejaar in het land	1987

1.211 poliklinische raadplegingen

311 klinische opnames

2.112 individuele sessies geestelijke gezondheidszorg

In 2021 bleef Artsen Zonder Grenzen nauw samenwerken met kwetsbare groepen zoals migranten, vooral niet-begeleide minderjarigen en daklozen.

Tijdens de winter en de tweede golf van de Covid-19-pandemie openden we een noodopvang- en zorgcentrum voor de meest kwetsbare mensen in Brussel. Het doel was om mensen te isoleren en te behandelen als ze positief testten op Covid-19. We ondersteunden ook de Covid-19-vaccinatiecampagne van mei tot september voor alle kwetsbare mensen.

Parallel daaraan startten we in februari en mei 2021 met noodopvang. Tijdens de interventies zagen we grote aantallen niet-begeleide buitenlandse minderjarigen onder onze patiënten. Deze minderjarigen hadden in België geen asiel aangevraagd en vonden daarom geen steun. Om aan de specifieke behoeften van deze kwetsbare groep tegemoet te komen, opende AZG in oktober 2021 een noodopvangcentrum met een capaciteit van 80 bedden. Het centrum bood een plek waar de niet-begeleide minderjarigen toegang konden krijgen tot verschillende diensten, waaronder sociale steun, medische en psychologische zorg en recreatieve activiteiten, naast voedsel en onderdak.

Bovendien verleende een AZG-outreach-team bijstand aan mensen met Covid-19, of met het risico op Covid-19, die in kraakpanden wonen. Het team voerde ook activiteiten uit op het gebied van gezondheidsbevordering en infectiepreventie en -bestrijding in opvangtehuizen voor daklozen en migranten.

We bleven ook werken in de humanitaire hub, een gezamenlijk project met andere Belgische hulporganisaties en het burgerinitiatief in Brussel, waar we sinds 2017 geestelijke gezondheidszorg bieden aan migranten.

Steun tijdens uitzonderlijke overstromingen in Wallonië

Toen Wallonië begin juli getroffen werd door uitzonderlijke overstromingen, lanceerden we een noodhulpactie in de provincie Luik, een van de zwaarst getroffen gebieden. Ons team ondersteunde een opvangcentrum voor slachtoffers van rampen door activiteiten te coördineren en geestelijke gezondheidszorg te bieden.

Teams van AZG hebben daklozen, migranten en mensen zonder papieren in België gevaccineerd.

©Albert Masias

Bolivia

Internat. personeel	3
Nationaal personeel	15
Budget in €	982.683
Eerste actiejaar in het land	1986

2.298 poliklinische raadplegingen

795 klinische opnames

2.351 consultaties over het gebruik van voorbehoedsmiddelen

Tussen 2018 en 2021 had Artsen Zonder Grenzen een project om het aantal sterfgevallen tijdens zwangerschap en bevalling te verminderen in Bolivia, een land met enkele van de hoogste sterftepercentages bij bevallingen in Latijns-Amerika.

De situatie is vooral ernstig in El Alto, Bolivia's op één na grootste stad, waar de cijfers tot de slechtste ter wereld behoren. Bovendien kent Bolivia een hoog percentage tienerzwangerschappen. Uit de laatste gezondheidsenquête bleek dat 30 procent van de 19-jarige vrouwen al moeder was. Maar ondanks de toegenomen investeringen in openbare gezondheidsvoorzieningen in de afgelopen jaren, blijven de beschikbaarheid en de kwaliteit van de zorg in deze regio slecht. Bovendien heeft de Covid-19-pandemie ernstige gevolgen gehad voor de zorg aan moeders, pasgeborenen en kinderen.

In 2018 startten we een project om de zorg voor moeders in El Alto te verbeteren, door twee kraamafdelingen in openbare gezondheidsvoorzieningen te steunen. Onze teams vergrootten de toegang tot veilige bevallingen en boden kwalitatief hoogstaande, cultureel aangepaste diensten, vooral voor de inheemse Aymara-gemeenschappen, die specifieke geloofsovertuigingen hebben rond de geboorte van kinderen. In 2021 werden deze activiteiten overgedragen aan de plaatselijke autoriteiten, die extra personeel aanwierven om de continuïteit van deze

zorgverlening voor de plaatselijke gemeenschappen te verzekeren.

Tussen maart en september ondersteunden onze teams het Boliviaanse gezondheidssysteem in de strijd tegen Covid-19 in de stad Cochabamba en in vijf gezondheidsinstellingen in de regio Beni. We voerden infectiepreventie- en controlemaatregelen uit, zorgden voor geestelijke gezondheidszorg, gezondheidsbevordering en opleidingen voor eerstelijns werkers.

©Cecilia Rivero

“Tijdens de eerste golf van Covid-19 was de hele gemeenschap doodsbang,” legt Lidia uit. “Niemand wou zeggen dat ze ziek waren, omdat ze niet naar het ziekenhuis wilden gaan om te worden opgenomen, geïsoleerd en achtergelaten om te sterven. Mijn familie en ik werden ziek en we herstelden thuis, uit angst,” voegt ze eraan toe. Nadat ze ziek was geworden, ging Lidia op zoek naar informatie over Covid-19. De sessies van AZG overtuigden haar van het belang ervan en een jaar lang hielp ze mee om mensen in haar gemeenschap correct te informeren rond Covid-19.

“Informatie kan ons genezen en het kan ons leven redden.”

Lidia Cruz

Brazilië

Internat. personeel	13
Nationaal personeel	65
Budget in €	3.342.417
Eerste actiejaar in het land	1991

10.720 poliklinische raadplegingen

417 klinische opnames

1.652 individuele consultaties geestelijke gezondheidszorg

4.026 Covid-19-consultaties

De trage start van de Covid-19-vaccinatiecampagne en het ontbreken van een gecentraliseerde en gecoördineerde reactie op de sterke stijging van het aantal gevallen, hebben in 2021 in Brazilië tot veel sterfgevallen geleid.

De pandemie verslechterde verder ten opzichte van het voorgaande jaar. Vanaf begin januari leidde een sterke toename van het aantal gevallen in de noordelijke staat Amazonas tot een sterke stijging van de vraag naar zuurstof. Het plaatselijke aanbod was ontoereikend om aan alle behoeften te voldoen en in veel gezondheidsinstellingen raakte de voorraad snel uitgeput. Als gevolg daarvan zijn tientallen patiënten die zuurstof nodig hadden door verstikking om het leven gekomen.

De gezondheidszorg in de hoofdstad van de deelstaat, Manaus, stortte in. Omdat de stad de enige plaats in de deelstaat was met bedden op intensieve zorg voor de behandeling van ernstige gevallen, kwamen ook de mensen op het platteland zonder hulp te zitten. Patiënten die werden behandeld door Artsen Zonder Grenzen in andere delen van de staat, werden onmiddellijk geconfronteerd met de gevolgen van de problemen in de hoofdstad. Omdat er in Manaus geen bedden beschikbaar waren, konden sommige van onze ernstig zieke patiënten niet worden overgebracht vanuit een ziekenhuis in Tefé (een afgelegen gebied waar we tijdens de tweede golf van

Brazilië vervolg

de pandemie enkele maanden hebben gewerkt) en stierven zij als gevolg daarvan. Ondanks personeels-tekort en logistieke problemen heeft AZG alles in het werk gesteld om de plaatselijke capaciteit voor de verzorging van een groeiend aantal patiënten te vergroten en de zeer beperkte zuurstoftoevoer van de instelling te helpen beheren.

Naarmate de catastrofe in Manaus zich verder ontwikkelde, stuurden wij teams om steun te bieden en opleiding te voorzien aan onderbezette faciliteiten die oorspronkelijk basiszorg verleenden. Deze faciliteiten werden nu van de ene op de andere dag omgebouwd tot diensten Intensieve Zorg om te kunnen voldoen aan de toenemende vraag naar meer complexe medische zorg. Hulpverleners in de geestelijke gezondheidszorg kwamen het personeel bijstaan, dat lichamelijk en geestelijk overmand werd door zware verliezen die elke dag weer moesten worden verwerkt.

De ramp werd nog verergerd door een gebrek aan coördinatie door de federale overheid. Dat had ook een negatief effect op de vaccinatie, die in januari traag op gang kwam nadat federale ambtenaren aanvankelijk twijfels hadden over de doeltreffendheid en veiligheid van de vaccins en de verwerving van doses vertraagden. Bovendien promootten sommige autoriteiten zelfs ondoeltreffende geneesmiddelen en schuwden ze maatregelen voor infectiepreventie en -bestrijding, zoals het gebruik van maskers en het nemen van fysieke afstand. Sommige patiënten die wij behandelden, hadden de illusie dat zij door deze geneesmiddelen "beschermd" waren en stelden zich bloot aan besmetting, waardoor de verspreiding van de ziekte nog werd verergerd.

Het resultaat was dat Brazilië tegen eind 2021 het onthutsende cijfer van 620.000 geregistreerde Covid-19-doden bereikte, waarvan vele vermeden hadden kunnen worden; het is een van de weinige landen ter

wereld met een universeel volksgezondheidsstelsel dat goed had gepresteerd bij het beheersen van eerdere gezondheids crises.

In de loop van zo'n moeilijk jaar hebben we geprobeerd te reageren op verkeerde informatie, zowel met gezondheidspromotieteams die in direct contact staan met onze patiënten als met onze socialemediakanalen om de verspreiding van 'fake news' onder het grote publiek tegen te gaan. We deden dit terwijl we onze activiteiten uitbreidden naar regio's waar het gezondheidssysteem kwetsbaar was, zoals de deelstaat Rondonia, in het noorden van Brazilië, en afgelegen gemeenschappen in Bahia.

We maakten van gezondheidsbevordering een prioriteit en stemden de manier waarop we communiceerden af op kwetsbare gemeenschappen. Waar mogelijk namen we personeel aan uit de gemeenschappen waar we werkten en brachten we de boodschappen in inheemse talen.

Als reactie op een grotere vraag naar medische hulp op plaatsen waar het gezondheidssysteem kwetsbaar was, werden de activiteiten uitgebreid in regio's als de staten Rondonia en Pará, in het noorden van Brazilië, en delen van het noordoosten, en afgelegen gemeenschappen in Bahia. Ons doel was te trachten de ziekte in een vroeg stadium te diagnosticeren, zodat de patiënten minder snel een bed op intensieve zorg nodig zouden hebben, dat waarschijnlijk niet beschikbaar zou zijn geweest.

Veel van onze projecten waren ook gericht op de opleiding van gezondheidswerkers, waarbij we onze ervaring met eerdere epidemieën deelden, vooral op het gebied van maatregelen voor infectiepreventie en -bestrijding. Ons doel was lokale teams beter voor te bereiden op het verlenen van hulp aan hun gemeenschappen wanneer wij er niet meer waren.

Aan het eind van het jaar hadden OCB-teams in zes Braziliaanse staten gewerkt. De omvang van onze Covid-19-interventie, zowel in termen van menselijke als materiële hulpbronnen, was ongekend in de 30-jarige geschiedenis van AZG in Brazilië.

Bijstand aan migranten en kwetsbare gemeenschappen

Tegen het einde van 2021, toen de vaccinaties leidden tot een daling van het aantal gevallen en sterfgevallen, werden enkele van de bewegingsbeperkingen aan de grenzen van Brazilië opgeheven. Mensen konden eindelijk de grens oversteken naar de noordelijke staat Roraima, waar we sinds eind 2018 het lokale gezondheidssysteem ondersteunen om in de behoeften van Venezolaanse migranten te voorzien.

Toen de aantallen migranten die aankwamen in de grensstad Pacaraima toenamen, hebben we onze diensten daar opgeschaald, waarbij we de veelal dakloze bevolking bijstonden met mobiele klinieken en gezondheidsbevordering op migrantenhotspots. Wij bleven ook zorg bieden in de hoofdstad Boa Vista, waar we werkten in basisgezondheidszorgvoorzieningen en in zowel officiële als informele schuilplaatsen. Op deze plaatsen verleenden we medische en geestelijke gezondheidszorg en screenden we mensen op vermoedelijke gevallen van Covid-19. Mobiele teams boden ook basisgezondheidsdiensten aan in verschillende gemeenten in de deelstaat. Tegen het einde van 2021 hebben we deze activiteiten uitgebreid naar inheemse gemeenschappen in het Pacaraima-gebied.

©Diego Baravelli

In Brazilië woedde Covid-19 nog heel sterk in 2021. Adão de Souza uit Rondonia vond tijdig hulp bij AZG. Dochter Gisele: "Ik zag mensen hier toekomen en die het na drie dagen niet overleefden. We moesten ons sterk houden en volhouden – maar eenvoudig was dat zeker niet."

Adão de Souza en dochter Gisele

AZG-gezondheidswerker Alvilyn helpt migranten om hun weg te vinden in het Braziliaanse gezondheidssysteem.

©Mariana Abdalla

Burundi

Internat. personeel	24
Nationaal personeel	199
Budget in €	6.981.000
Eerste actiejaar in het land	1992

43.003 poliklinische raadplegingen

573 klinische opnames

1.072 chirurgische ingrepen

418.000 liter drinkwater verdeeld

In Burundi verleende Artsen Zonder Grenzen steun aan openbare voorzieningen voor trauma- en spoedeisende hulp en zette het programma voor de behandeling en preventie van malaria voort.

Na bijna zes jaar het particuliere traumacentrum L'Arche de Kigobe van Bujumbura te hebben beheerd, heeft AZG zich uit deze instelling teruggetrokken om samen te werken met het Prince Regent Charles-ziekenhuis, een grote openbare gezondheidsinstelling waar onze teams het hele jaar door plaatselijke medische teams hebben opgeleid in het verlenen van traumazorg.

Onze steun omvatte ook donaties, revalidatiewerkzaamheden en financiële steun waardoor gratis zorg kon worden verleend aan patiënten met ernstige en matige trauma's.

Dit partnerschap was zeer nuttig toen in mei en september gewapende incidenten uitbraken in de stad, waarbij granaataanvallen leidden tot een massale toestroom van gewonden naar het Prince Regent Charles-ziekenhuis. Telkens kregen tientallen gewonden spoedhulp met steun van AZG.

In november werden verschillende vermoedelijke gevallen van cholera gemeld in de provincie Cibitoke, en Artsen Zonder Grenzen stuurde een team ter ondersteuning van het plaatselijke centrum voor de

behandeling van cholera dat we twee jaar eerder hadden opgezet. Enkele weken later verwoestte een enorme brand grote delen van de centrale gevangenis van Gitega en hielpen onze teams het algemeen ziekenhuis van Gitega bij de verlening van noodhulp aan overlevenden, van wie velen ernstige brandwonden hadden.

In de provincie Muyinga bleven we mensen ondersteunen die getroffen werden door de golf van zweren in de onderste ledematen die eind 2019 begon. Onze teams versterkten de vroegtijdige opsporing en de zorgverlening in gezondheidscentra, terwijl ze medisch onderzoek voortzetten om de aard, de oorzaken en de wijze van overdracht van deze verwaarloosde tropische ziekte beter te begrijpen.

In een land waar malaria nog steeds de belangrijkste doodsoorzaak is, hebben wij ons programma voor malaria voortgezet. We bieden steun aan de bevolking en ontwikkelden een "toolbox" met best practices voor de autoriteiten en hun partners.

In de districten Kinyinya en Ryansoro ondersteunden onze teams de verstrekking van gratis malariazorg in gezondheidscentra en voerden ze twee residuele besproeiingscampagnes uit om de inwoners in hun woonst tegen muggen te beschermen. In totaal werden tijdens deze twee campagnes bijna 100.000 huishoudens behandeld, waardoor een half miljoen mensen voor de komende maanden beschermd zijn.

Centraal-Afrikaanse Republiek

Internat. personeel	67
Nationaal personeel	766
Budget in €	23.359.000
Eerste actiejaar in het land	1997

98.477 poliklinische raadplegingen

22.432 chirurgische ingrepen

25.550 spoedingrepen verricht

In 2021 werd de Centraal-Afrikaanse Republiek geteisterd door aanhoudend geweld, waardoor honderdduizenden mensen hun huizen moesten ontvluchten en de humanitaire hulpverlening ernstig in het gedrang kwam.

Ongeveer 1,5 miljoen Centraal-Afrikanen waren ontheemd of vluchtten naar buurlanden na de heropleving van de vijandelijkheden in het land, wat het hoogste aantal is sinds het hoogtepunt van het conflict in 2013-14.

Het wijdverspreide geweld heeft de druk op het fragiele gezondheidszorgsysteem verhoogd, waardoor het voor mensen met chronische ziekten of die gespecialiseerde zorg nodig hebben nog moeilijker is geworden om een behandeling te krijgen.

Het jaar begon met conflicten tussen regeringstroepen en een coalitie van gewapende oppositiegroepen, voorafgaand aan de verkiezingen die Faustin-Archange Touadéra tot president aanstelden. Snel verspreidde het geweld zich over het hele land en hield het hele jaar aan. Burgers zaten er middenin; ze raakten gewond, werden uit hun huizen verdreven en van gezondheidszorg afgesneden. De grote onveiligheid en de toenemende aanwezigheid van buitenlandse gewapende groepen maakten het voor AZG uiterst moeilijk om hulp te verlenen waar dat nodig was, vooral in afgelegen plattelandsgebieden waar de situatie onstabiel bleef.

France leert oefeningen met Bonaventure, een AZG-fysiotherapeut van AZG (Bangui, Centraal-Afrikaanse Republiek).
©Adrienne Surprenant

Centraal-Afrikaanse Republiek vervolg

We bleven verschillende projecten voor basis- en gespecialiseerde gezondheidszorg uitvoeren, met de nadruk op de gezondheid van moeder en kind, chirurgie, seksueel geweld, behandeling van hiv en tuberculose en uitbraken van ziekten. We voerden ook verschillende noodhulpacties uit en hielpen mensen die door conflicten waren getroffen.

In Bangassou, waar we het Regionaal Universiteitsziekenhuis steunen, zochten meer dan 1.000 mensen naar onderdak na aanvallen van gewapende groepen in januari. Nog eens 10.000 vluchtten over de Mbomou-rivier naar Ndu, in de Democratische Republiek Congo, waar AZG haar steun aan het plaatselijke gezondheidscentrum opvoerde en waterzuiveringssystemen installeerde.

De strijdende partijen spaarden medische en humanitaire hulpverleners niet. Onze teams waren er getuige van dat tientallen gezondheidsvoorzieningen geplunderd, beschadigd en bezet werden, en dat patiënten tijdens gewapende invallen in ziekenhuizen werden onderworpen aan geweld, lichamelijk misbruik, ondervraging en arrestatie.

Zorg in de gemeenschap

Hoewel de meeste activiteiten van Artsen Zonder Grenzen in de Centraal-Afrikaanse Republiek nog steeds in ziekenhuizen plaatsvinden, hebben we de laatste jaren onze projecten in de gemeenschappen opgevoerd.

We hebben een zorgmodel in de gemeenschap ingevoerd voor patiënten die een behandeling op langere termijn nodig hebben, zoals antiretrovirale (ARV) medicatie voor hiv. Leden van patiëntengroepen in de gemeenschap halen om beurten elkaars medicijnen op, waardoor ze elkaar steunen en elkaar helpen zich aan de behandeling te houden. Omdat de Centraal-Afrikaanse Republiek het hoogste

percentage hiv in West- en Centraal Afrika heeft, en de toegang tot ARV-behandeling uiterst beperkt is, vormt dit initiatief voor veel mensen een reddingslijn.

Vermindering van moedersterfte en behandeling van slachtoffers van seksueel geweld

De Centraal-Afrikaanse Republiek heeft een van de hoogste moedersterftecijfers ter wereld en behalve de voorzieningen die AZG ondersteunt hebben maar weinig vrouwen toegang tot gratis kwaliteitsvolle zorg tijdens zwangerschap en bevalling. Onze teams werkten het hele jaar aan het herstel van de noodafdelingen voor verloskundige zorg en pasgeborenen van een van de belangrijkste openbare gezondheidsvoorzieningen in de hoofdstad.

Seksueel geweld is een belangrijk gezondheidsprobleem in de Centraal-Afrikaanse Republiek. Hoewel een aanzienlijk aantal aanrandingen verband houdt met gewapende conflicten, worden veel aanrandingen ook binnen de gemeenschap gepleegd.

Bijna alle projecten van AZG in het land hebben behandeling en geestelijke gezondheidszorg voor overlevenden van seksueel geweld in hun medische diensten opgenomen.

Democratische Republiek Congo

Internat. personeel	64
Nationaal personeel	729
Budget in €	33.379.000
Eerste actiejaar in het land	1977

260.367	poliklinische raadplegingen
5.579	bevallingen begeleid
4.331	slachtoffers van seksueel geweld behandeld
1.810	ondervoede kinderen opgenomen

In de Democratische Republiek Congo heeft Artsen Zonder Grenzen een aantal van onze grootste projecten ter wereld uitgevoerd. In 2021 reageerden onze teams op epidemieën, natuurrampen en conflicten.

Artsen Zonder Grenzen heeft in de Democratische Republiek Congo een breed scala aan diensten verleend, waaronder algemene en gespecialiseerde gezondheidszorg, met inbegrip van chirurgische activiteiten, vaccinaties, pediatrie zorg en steun voor slachtoffers van seksueel geweld. Ook in 2021 was de behandeling en preventie van infectieziekten een belangrijk aandachtspunt van onze activiteiten.

Reageren op uitbraken van ziekten

Slechts enkele maanden nadat de autoriteiten de massale mazelenuitbraak van 2018-2020 voor beëindigd hadden verklaard, begon het aantal gevallen in verschillende provincies van Congo opnieuw te stijgen. In reactie daarop hebben wij snel onze mobiele teams opnieuw ingezet om de verspreiding van deze uiterst besmettelijke ziekte in te dammen.

Het hele jaar door voerden onze teams vaccinatiecampagnes uit en behandelden zij tienduizenden patiënten, vooral kinderen jonger dan vijf jaar.

Door het grote aantal epidemische hotspots vormden de activiteiten in verband met mazelen het leeuwendeel van onze noodinterventies in de loop van het jaar.

Naast deze noodmaatregelen ondersteunden wij de autoriteiten bij het versterken van preventieve vaccinatie, diagnose en epidemiologisch toezicht.

Toen twee nieuwe golven van Covid-19 het land troffen - vooral in de hoofdstad Kinshasa - steunden wij de

AZG zette teams in om ontheemden bewust te maken van het belang van goeie hygiëne, om zo ziektes te voorkomen (Noord-Kivu, Congo).
©Pacom Bagula

Democratische Republiek Congo vervolg

zorg in de universiteitsklinieken van Kinshasa en andere behandelingscentra, die in mei veel patiënten ontvingen. We lanceerden ook verschillende noodinterventies buiten de stad en voerden maatregelen uit om de isolatie en behandeling van Covid-19 in alle door ons ondersteunde voorzieningen te versterken.

De aanpak van de stille epidemie van hiv/aids - een ziekte die elk jaar aan bijna 17.000 mensen in Congo het leven kost - bleef een andere medische prioriteit voor AZG in het land. In Kinshasa bleven we de enige actor die zorg verleende aan mensen met gevorderde hiv en die de vrije toegang tot behandeling ondersteunde.

De verwoestende gevolgen van geweld

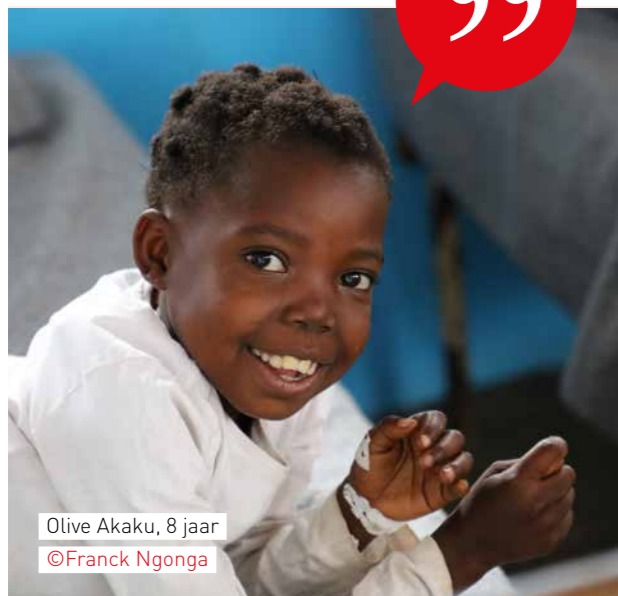
Na een escalatie van het gewapend geweld in de provincies Ituri en Noord-Kivu riep de regering in mei de staat van beleg uit, die aan het eind van het jaar nog steeds van kracht was. Intensieve gewapende conflicten en gerichte aanvallen op burgers dwongen duizenden mensen hun huizen te ontvluchten en

verergerden de toch al kritieke gezondheidsbehoeften.

Onze teams slaagden erin onze basis- en gespecialiseerde gezondheidszorg in de twee provincies te handhaven, met inbegrip van kraamzorg en pediatrie, chirurgie en behandeling van ondervoeding.

We kwamen ook tegemoet aan de specifieke behoeften van ontheemden en hun gastgemeenschappen door middel van mobiele consulten, doorverwijzingen per ambulance, de verstrekking van water en sanitaire voorzieningen en de distributie van muskietennetten, emmers en kooksets. Wij hebben deze activiteiten alleen al in Ituri op meer dan 20 ontheemdenplaatsen uitgevoerd.

Gedurende het hele jaar hebben onze teams medische en psychologische hulp verleend aan duizenden slachtoffers van seksueel geweld in de door conflicten getroffen provincies.

Olive Akaku, 8 jaar
©Franck Ngonga

In augustus 2021 leed Olive aan buiktyfus. Het meisje werd overgebracht naar het ziekenhuis van Popokabaka, waar AZG-noodhulpteams het plaatselijk personeel ondersteunen.

Artsen Zonder Grenzen bood een respons op de tyfusuitbraak van juli tot september. Onze teams zorgden ook voor schoon water, deed aan gezondheidspromotie in de regio, en versterkte het epidemiologisch toezicht.

Egypte

Internat. personeel	11
Nationaal personeel	78
Budget in €	2.822.796
Eerste actiejaar in het land	2010

18.518 poliklinische raadplegingen

10.891 individuele sessies geestelijke gezondheidszorg

1.139 slachtoffers van seksueel geweld behandeld

201 slachtoffers van foltering behandeld

In Egypte verstrekt Artsen Zonder Grenzen gezondheidszorg aan migranten, asielzoekers en vluchtelingen die het slachtoffer zijn geworden van geweld. Deze activiteiten zijn in 2021 voortgezet, ondanks de Covid-19-pandemie.

Veel migranten, asielzoekers en vluchtelingen in Egypte lijden onder de fysieke en psychologische gevolgen van het geweld en de uitbuiting die zij in hun land van herkomst, tijdens hun reis of op hun bestemming hebben ondervonden.

Om aan hun specifieke behoeften te voldoen, runt Artsen zonder Grenzen een kliniek in de wijk Maadi in de hoofdstad Cairo. De kliniek werkt met een multidisciplinaire behandeling en biedt een breed scala aan diensten, waaronder algemene consulten, gynaecologie, fysiotherapie, geestelijke gezondheidszorg en doorverwijzingen naar specialisten.

Het programma heeft ook een sociale component, waarbij patiënten in contact worden gebracht met partnerorganisaties voor huisvesting, voedsel en toegang tot andere sociale diensten. Onze gezondheidsbevorderaars en culturele bemiddelaars begeleiden patiënten tijdens hun herstelproces en voeren outreach-activiteiten uit onder migrantengemeenschappen.

Hoewel de spoedzorg in de kliniek gedurende heel 2021 beschikbaar bleef, dwong de Covid-19-pandemie ons om sommige van onze activiteiten aan te passen. Zo hebben we, net als in 2020, een hotline opgezet als toegangspunt tot onze diensten en hebben we tijdelijk telefonische psychologische ondersteuning geboden. Onze hotline kreeg in de loop van het jaar duizenden oproepen.

De toename van geweld als gevolg van de pandemie heeft ook geleid tot een groter isolement, economische problemen en psychisch lijden van sommige patiënten die door onze teams werden geholpen, en we hebben een sterke stijging van het aantal mensen dat verzorging nodig had, vastgesteld. Ondanks deze uitdagingen konden wij aan de meeste van hun medische behoeften voldoen.

We blijven samenwerken met verschillende belanghebbenden om manieren te vinden om meer overlevenden van geweld te bereiken, onder wie Egyptenaren die momenteel geen toegang hebben tot het soort diensten dat AZG verleent.

Jane Mwendia, 30 jaar oud, leeft met epilepsie. Een chronische ziekte, zoals epilepsie, kan leiden tot maatschappelijke schaamte en isolement. AZG heeft geholpen om gezondheidsdiensten dichterbij de mensen te krijgen.

©Paul Odongo

Ethiopië

Internat. personeel	19
Nationaal personeel	118
Budget in €	6.270.000
Eerste actiejaar in het land	1984

53.013 poliklinische raadplegingen

290.000 liter drinkwater verdeeld

3.301 spoedingrepen verricht

In 2021 werd Ethiopië getroffen door meerdere belangrijke crises, waarbij miljoenen mensen dringend hulp nodig hadden.

Aan het begin van het jaar werd AZG OCB geregistreerd in Ethiopië, en de eerste prioriteit voor het team was het opbouwen van hun respons op de noden van meer dan 100.000 ontheemden in de zuidelijke regio's van Naties, Nationaliteiten en Volkeren (SNNPR). Eind 2020 was hier een intercommunaal conflict uitgebroken, waarbij tientallen steden en dorpen en hun inwoners extreem geweld werd aangedaan. Een kenmerk van het geweld was de specifieke vernietiging van elementaire overlevingsvoorzieningen, zoals medische faciliteiten en waterputten of andere waterinfrastructuur.

Een team van Artsen Zonder Grenzen heeft een uitgebreid hulpprogramma opgezet dat gericht was op de zone Konso en de speciale Woredas (districten) Alle, Amaro, Burji, en Derashe. Het doel was tegevoet te komen aan de behoeften van mensen die ontheemd waren door de terugkerende aanvallen en gewelddadigheden, en de gastgemeenschappen die hen onderdak boden. De activiteiten waren grotendeels gebaseerd op mobiele klinieken, met ook een belangrijk onderdeel voor herstel en rehabilitatie van de waterinfrastructuur.

In 2021 werden op 19 plaatsen mobiele klinieken geïnstalleerd, waar meer dan 40.000 patiënten werden

verzorgd. De teams hebben ook ondervoedingsonderzoeken uitgevoerd bij bijna 66.000 kinderen jonger dan vijf jaar en zwangere en zogende vrouwen. Het team heeft zeven beschadigde gezondheidsvoorzieningen hersteld en in acht voorzieningen hoogwaardige zones voor de verwijdering van medisch afval aangelegd.

Naast de eerstelijnsgezondheidszorg ondersteunde AZG ook het ministerie van Volksgezondheid bij de aanpak van verschillende uitbraken van besmettelijke ziekten, zoals cholera en mazelen. En het team kon een massaslachtofferhulp mobiliseren om het ziekenhuis in Konso bij te staan nadat een overvolle vrachtwagen was verongelukt en 87 patiënten met traumawonden in één keer werden opgenomen.

Misschien wel het meest ontwikkelde element van de reactie was het water- en sanitaire werk. Deskundigen van AZG zorgden voor watervoorziening voor meer dan 18.200 huishoudens, herstelden 13 watervoorzieningen, herstelden of installeerden ongeveer 38,5 km pijpleidingen en repareerden 74 kapotte of beschadigde waterpunten.

In het noorden van Ethiopië werd het conflict in Tigray met extreem geweld gevoerd. Teams van andere takken van AZG vormden het grootste deel van de AZG-respons, maar in juni ging een OCB-team aan de slag in de stad Samre in de zuidoostelijke Tigray-zone. Het referentieziekenhuis in Samre was beschadigd en bijna volledig verlaten, en het AZG-team werkte eraan om het ziekenhuis weer volledig functioneel te maken. De dag na de aankomst van het team begonnen twee weken van bijna permanente massale toestroom van gewonden naar dit ziekenhuis. Het team bood niet alleen directe medische hulp, maar werkte ook aan het schoonmaken en herstellen van het ziekenhuis, het herstellen van elektriciteit en water, en het opnieuw samenstellen

van het team van het Ministerie van Volksgezondheid om alles weer autonoom te laten werken, voordat AZG verder ging met het ondersteunen van andere ziekenhuizen of gezondheidscentra die soortgelijke hulp nodig hadden.

In november was deze doelstelling in hoofdzaak bereikt, toen alle ziekenhuisdiensten functioneerden en het AZG-team de behoeften in andere gebieden begon te evalueren. In november werd in het hele land de noodtoestand afgekondigd en de administratieve beperkingen maakten het voor Artsen Zonder Grenzen onmogelijk om voldoende toezicht te houden op het project om het veilig te achten het voort te zetten. Het project werd helaas afgesloten, maar de hoofddoelstelling, het Samre-ziekenhuis weer functioneel te maken, was bereikt. Vóór de afsluiting van het project had het team ook steun kunnen verlenen aan zes plattelandsg gezondheidsvoorzieningen in het gebied, met de nadruk op eerstelijnsgezondheidszorg, voeding en water.

In juni ging een team naar de speciale zones Noord-Shewa en Oromia in de regio Amhara, waar duizenden mensen als gevolg van het conflict op grote schaal ontheemd waren geraakt. Het team heeft training gegeven over massaslachtoffers en voorraden gedoneerd aan het Shewa Robit Health Centre, het Ataye Hospital en het Kemise General Hospital.

In oktober is AZG begonnen met de ondersteuning van het Dupiti-ziekenhuis in de regio Afar, waar het overslaan van het conflict in Tigray angst, ontheemding en soms ernstige inperking van de basisgezondheidszorg veroorzaakte. Dagelijks werden er gewonde traumapatiënten in het ziekenhuis opgenomen. Dit ziekenhuis, dat oorspronkelijk was ontworpen als medische voorziening voor een plantage, was het belangrijkste verwijsziekenhuis voor de gehele regio Afar geworden, een rol waarvoor het oorspronkelijk

nooit was bedoeld. Omdat er grote problemen waren om te zorgen voor voldoende schoon water om naar behoren te kunnen functioneren, was Artsen Zonder Grenzen van plan te beginnen met een omvangrijk programma van steun en herstel. Dit proces was nog maar net begonnen toen de noodtoestand werd afgekondigd en Artsen Zonder Grenzen was niet in staat de middelen voldoende op te voeren om de grote werken die nodig waren tot mei 2022 echt aan te pakken, een activiteit die nu, op het moment van publicatie, wel degelijk wordt opgeschaald.

De moord op drie collega's van AZG en de opschorting van de meeste activiteiten

Op 24 juni 2021 waren de 35-jarige María Hernández, noodhulpcoördinator; de 32-jarige Yohannes Halefom Reda, assistent-coördinator; en de 31-jarige Tedros Gebremariam Gebremichael, chauffeur, op doortocht in de regio Tigray toen hun team het contact met hen verloor. Op 25 juni ontvingen wij het verschrikkelijke nieuws dat Maria, Tedros en Yohannes waren vermoord.

Sindsdien heeft Artsen Zonder Grenzen alles in het werk gesteld om te begrijpen wat er is gebeurd, door voortdurend in contact te treden met de partijen in het conflict. Vertegenwoordigers van AZG hebben meerdere malen ontmoetingen gehad met vertegenwoordigers van de regering van Ethiopië, om ervoor te zorgen dat de moorden worden onderzocht en dat de bevindingen met ons worden gedeeld. Wij hebben dezelfde verzoeken gedaan aan het Tigray People's Liberation Front.

Uit de voorlopige resultaten van het eigen interne onderzoek van AZG is gebleken dat Maria, Tedros en Yohannes op 24 juni op weg waren om gewonden te zoeken en op te halen in gebieden van Centraal-Tigray die door hevige gevechten waren getroffen. Zij hadden vooraf informatie ontvangen dat er gewonden waren in een dorp in de buurt van waar het incident had plaatsgevonden. Iets meer dan een uur na de reis stopte hun auto. Hun lichamen werden later niet ver daarvandaan gevonden, en uit hun verwondingen

bleek dat elk van hen meerdere malen van dichtbij was neergeschoten. Deze informatie bevestigde dat de aanval een opzettelijke moord was op drie humanitaire hulpverleners, aangezien zij op het moment van het incident alle drie duidelijk herkenbaar waren als burgers en humanitaire hulpverleners. De auto, die was voorzien van het AZG-logo en twee AZG-vlaggen, had talrijke kogelgaten en was in brand gestoken.

Na de moord op onze collega's heeft AZG de pijnlijke beslissing genomen om de activiteiten in delen van de regio's Tigray en Benishangul-Gumuz op te schorten. In juli werden andere AZG-teams door een regeringsbevel verplicht hun activiteiten in de regio's Amhara, Gambella en Somalië, en andere delen van Tigray, voor drie maanden op te schorten.

In november, toen de noodtoestand werd afgekondigd, schortte Artsen Zonder Grenzen de activiteiten in de meeste andere delen van het land op, met inbegrip van het OCB-project in Tigray. De OCB-teams hebben echter hun medische hulp in Afar voortgezet en hebben het volledige medische en watervoorzorgingsprogramma in SNNPR voortgezet.

Het hele jaar door zijn we in gesprek gebleven met de regering en alle partijen in het conflict, zodat we veilig de broodnodige onpartijdige medische hulp kunnen bieden aan mensen die getroffen zijn door conflicten en andere crises in het hele land.

Griekenland

Internat. personeel	16
Nationaal personeel	121
Budget in €	5.035.000
Eerste actiejaar in het land	1991

- 4.426** individuele sessies geestelijke gezondheidszorg
- 130** slachtoffers van seksueel geweld behandeld
- 132** slachtoffers van foltering behandeld

Het restrictieve migratiebeleid van de EU en Griekenland bleef een negatief effect hebben op de gezondheid en waardigheid van asielzoekers en migranten die in 2021 in Griekenland aankwamen.

Bezuinigingen op onderdak voor asielzoekers en het intrekken van geldelijke steun voor erkende vluchtelingen hebben ertoe geleid dat veel meer mensen het risico lopen op straat te belanden, met onvoldoende voedsel of toegang tot onderdak en hygiënische voorzieningen.

In 2021 bood Artsen Zonder Grenzen geestelijke gezondheidszorg, seksuele en reproductieve gezondheidszorg en sociale steun aan migranten en vluchtelingen op Lesbos. In juni openden we een kliniek tegenover het Mavrovouni-kamp op Lesbos om dichterbij onze patiënten te zijn. Onze medewerkers waren getuige van de ernstige gevolgen die de precare levensomstandigheden, de willekeurige asielprocedures en de angst voor deportatie hadden voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de mensen.

Eind 2021, na zeven jaar, sloten we onze gespecialiseerde kliniek voor slachtoffers van marteling in Athene, en verwijzen we patiënten die nog behandeling en langdurige steun nodig hebben naar ons dagcentrum en andere organisaties.

©Evgenia Chorou

Jaber en zijn vrouw vluchtten weg uit Syrië om te ontsnappen aan het geweld. Tijdens de reis was zijn vrouw hoogzwanger. Hun zontje, nu een jaar oud, werd geboren vlak voor het koppel vanuit Turkije de zee overstak.

“We hebben 9 uur op zee rondgedobberd en waren erg bang. Gelukkig hebben we Griekenland gehaald. Maar in het kamp is het leven net een jungle: geen elektriciteit, geen goede toegang tot water, geen veiligheid en we worden als dieren behandeld. We zijn fysiek en mentaal volledig uitgeput. Mijn vrouw is depressief. Gelukkig kan ze bij een psycholoog van AZG terecht. Ik wil graag dat mijn kindje naar school kan en een normaal leven kan leiden.”

Jaber, 37 jaar

Osmé, een 3-jarig jongetje uit Haïti, speelt met de fysiotherapeut die hem helpt bij de revalidatie van zijn arm die tijdens de aardbeving van 14 augustus 2021 door het puin werd verbrijzeld.

©Pierre Fromentin

Guinee

Internat. personeel	28
Nationaal personeel	256
Budget in €	9.188.000
Eerste actiejaar in het land	1984

109.684 poliklinische raadplegingen

58.296 malariapatiënten behandeld

94.494 routinevaccinaties

In Guinee heeft Artsen Zonder Grenzen hulp verleend bij uitbraken van ebola en mazelen, en bij de Covid-19-pandemie. We bleven ook essentiële zorg bieden aan patiënten met hiv/aids, malaria, ondervoeding en infecties van de luchtwegen.

Half februari werden ebolagevallen gemeld in Gouékéké, in de zuidwestelijke provincie Nzérékoré. Hoewel de gezondheidsautoriteiten snel een vaccinatiecampagne lanceerden, stelde AZG lacunes in de respons vast en stuurde een team om de gemeenschap te ondersteunen. We bereidden de gemeenschappen voor om actief deel te nemen aan zowel de preventie- als de reactiecampagne. We hebben deze activiteiten tot eind maart voortgezet. De uitbraak werd in juni voorbij verklaard, met een totaal van 16 bevestigde gevallen en 12 doden.

In de hoofdstad Conakry hebben we tijdens een uitbraak van mazelen vijf gezondheidscentra in het Matoto-district ondersteund, waar in zes maanden tijd aan bijna 11.500 kinderen zorg is verleend. AZG blijft de autoriteiten oproepen tot een meer omvattende aanpak van mazelen in het land.

In de buitenwijken van Conakry hielpen we het gezondheidscentrum van Gbessia met extra personeel en opleidingen. Ook steunden we een Covid-19-vaccinatiecampagne in de prefectuur Kouroussa, waar in de laatste twee maanden van 2021 bijna 40.000 doses zijn toegediend.

Naast deze reacties op ziekte-uitbraken bleven we in Conakry gratis medische en psychosociale zorg bieden aan mensen met hiv, en hebben we hiv-tests en bewustmakingsactiviteiten uitgevoerd. In maart hebben we in Gombayah, in de prefectuur Coyah, een nieuw door de gemeenschap beheerd distributiepunt voor antiretrovirale middelen opgezet.

In Kouroussa, waar we sinds 2017 een programma uitvoeren dat gericht is op het voorkomen en verlenen van zorg voor malaria, ondervoeding en infecties van de luchtwegen, hebben we gezondheidsfaciliteiten en gemeenschappen voorbereid op ons vertrek in 2022.

Via de AZG-Academie voor Gezondheidszorg schaalden we de medische opleiding op in het ziekenhuis van Kouroussa en in gezondheidscentra, ondersteunden we het opzetten van mechanismen om de financiering van gezondheidswerkers in de gemeenschap in de toekomst te garanderen. We begonnen er met de bouw van een zonne-energiesysteem dat het ziekenhuis in staat zal stellen om de klok rond te functioneren zonder afhankelijk te zijn van een benzinenerator.

Haiti

Internat. personeel	30
Nationaal personeel	503
Budget in €	15.064.000
Eerste actiejaar in het land	1991

39.458 poliklinische raadplegingen

641 bevallingen begeleid

22.693 spoedingrepen verricht

Artsen Zonder Grenzen heeft noodhulp verleend en essentiële medische diensten geboden tijdens een bijzonder moeilijk jaar in Haiti.

In de hele hoofdstad Port-au-Prince was er sprake van veel chronisch geweld, waaronder gewapende conflicten, overvallen en ontvoeringen. Hele wijken stonden onder controle van verschillende gewapende groepen, met verschuivende grondgebieden. De president werd op 7 juli in zijn huis vermoord.

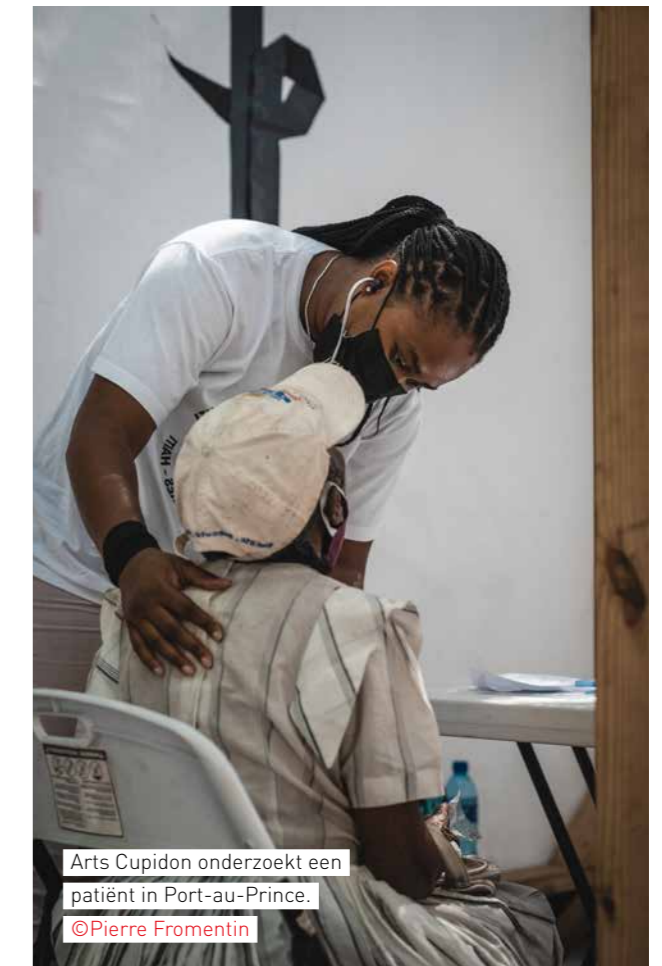
In juni werd ons noodcentrum in Martissant onder vuur genomen na weken van hevige gevechten tussen gewapende groepen. Het was de eerste keer in de 15-jarige geschiedenis dat onze instelling zo'n aanval te verduren kreeg, en we besloten de instelling te sluiten omdat we de veiligheid van ons personeel en onze patiënten niet konden garanderen.

In augustus openden we een nieuw noodcentrum in Turgeau, een andere wijk van Port-au-Prince, waar vergelijkbare diensten worden verleend. Eind 2021 zijn we ook begonnen met de ondersteuning van de spoedeisende hulp van een openbaar ziekenhuis in Carrefour om de toegang tot zorg in het zuidelijke deel van de hoofdstad te verbeteren.

Op 14 augustus werd het zuiden van het land getroffen door een aardbeving met een kracht van 7,2. Daarbij kwamen 2.248 mensen om het leven, raakten meer dan 12.700 anderen gewond en werd op grote schaal schade toegebracht aan de infrastructuur. Wij hebben

een aantal traumapatiënten die niet ter plaatse konden worden behandeld, doorverwezen naar ons pas geopende noodcentrum in Turgeau en teams ingezet ter ondersteuning van andere medische voorzieningen in de getroffen gebieden. We hielden mobiele klinieken in de meest getroffen en moeilijk bereikbare gebieden en op ontheemdenlocaties.

We deelden materiaal uit, zorgden voor water en sanitaire voorzieningen in ontheemdengebieden, plattelandsgebieden en gezondheidsvoorzieningen, waaronder distributie van noodwatervoorziening, herstel van watervoorzieningen die tijdens de aardbeving waren verwoest en herstel van infrastructuur in getroffen gezondheidscentra (watervoorzieningssys-

Arts Cupidon onderzoekt een patiënt in Port-au-Prince.
©Pierre Fromentin

Haiti vervolg

temen, afvalzones ...). Ook hebben we tijdelijke voorzieningen aangelegd en donaties en opleidingen verzorgd voor tal van eerstelijnsgezondheidszorgcentra, zodat zij hun activiteiten weer konden oppakken.

We schonken en installeerden een opblaasbare operatiekwartier aan het Lumières-ziekenhuis in Bonne Fin, een ziekenhuis dat kritieke zorg verleent aan de bevolking in het departement Sud, en dat tijdens de aardbeving was vernield. Tot slot steunden we het vooraanstaande OFATMA-ziekenhuis in Les Cayes met de bouw en het medebeheer van de polikliniek, pediatrie en neonatologische diensten.

In Port-à-Piment heeft de aardbeving ernstige schade toegebracht aan een openbaar ziekenhuis waar wij al jaren seksuele en reproductieve gezondheidszorg verlenen. We hebben onmiddellijk medische diensten overgebracht - eerst naar tenten en vervolgens naar onze logistieke basis - om de continuïteit van de zorg voor zwangere vrouwen en pasgeborenen te waarborgen. We hebben ook andere eerstelijnsgezondheidszorg van het Ministerie van Gezondheid naar ons kamp verplaatst. In de daaropvolgende maanden zijn we begonnen met de bouw van een nieuwe kraamkliniek in de gemeenschap, met een hoger niveau van zorg, inclusief chirurgische capaciteit.

©Pierre Fromentin

Door aanhoudend geweld en escalerende gevechten tussen gewapende groepen in Port-au-Prince, zijn duizenden kwetsbare mensen - waaronder kinderen, gezinnen en gehandicapten - met geweld uit hun huizen verdreven of gedwongen te vluchten voor hun veiligheid. Terwijl sommigen hun toevlucht hebben gezocht bij vrienden en familie, zijn vele anderen gedwongen naar informele kampen voor ontheemden te vluchten.

Annette Souffrant en haar drie kinderen praten met de arts van AZG, Cupidon Priscille, in het ontheemdenkamp Parc Celtique in Solino, Port-au-Prince, Haïti.

“Ik heb mijn drie kinderen meegenomen voor een consultatie. AZG geeft ons medicijnen en zorgt goed voor ons. We krijgen ook zeep zodat we onze kleren kunnen wassen en een bad kunnen nemen.”

Annette Souffrant

India

Internat. personeel	8
Nationaal personeel	181
Budget in €	6.481.000
Eerste actiejaar in het land	1999

1.218 tuberculosepatiënten (TB) behandeld

3.871 Covid-19-consultaties

In India werkt Artsen Zonder Grenzen om de lacunes in de gezondheidszorg voor de meest gemarginaliseerde en kwetsbare mensen op te vullen.

In Mumbai behandelen we complexe gevallen van resistente tuberculose in onze kliniek en ondersteunen we poliklinische diensten in de afdeling M/East, waar de ziekte een van de hoogste percentages van de stad heeft.

In 2021 zijn we doorgedaan met de behandeling van patiënten van de klinische studie 'EndTB', met als doel meer bewijs te genereren voor kortere, beter verdraagbare, injectievrije behandelingen van multi-resistente tuberculose.

Tijdens de Covid-19-pandemie boden we telefonische consulten aan en zorgden we voor levering van geneesmiddelen, zodat de zorg kon worden voortgezet. Onze teams ondersteunden ook de behandeling van matige Covid-19-patiënten in een van de ziekenhuizen van de stad, gaven opleiding aan het personeel van het ministerie van Volksgezondheid en voerden activiteiten ter bevordering van de gezondheid en het afschermen van kwetsbare groepen/personen.

Indonesië

Internat. personeel	2
Nationaal personeel	41
Budget in €	1.030.808
Eerste actiejaar in het land	1995

2.446 poliklinische raadplegingen

708 routinevaccinaties

In Indonesië bleef Artsen Zonder Grenzen zich richten op de verbetering van de gezondheidszorg voor adolescenten en de samenwerking met de autoriteiten om de paraatheid voor noodsituaties en de reactiecapaciteit tijdens de Covid-19-pandemie in 2021 te versterken.

Het belangrijkste doel van onze programma's in de provincies Banten en Jakarta is om het ministerie van Volksgezondheid te ondersteunen bij het verbeteren van de kwaliteit en beschikbaarheid van gerichte gezondheidsdiensten voor adolescenten, zoals anten- en postnatale zorg voor zwangere meisjes en jonge moeders. Onze teams bieden adolescentvriendelijke zorg binnen gezondheidscentra en werken aan het opbouwen van verbindingen tussen lokale gemeenschappen, scholen en zorgverleners.

In 2021 omvatte ons programma in Jakarta activiteiten zoals gezondheidsconsulten voor adolescenten op islamitische kostscholen en straatkinderen. Daarnaast ontwikkelden we psychosociale ondersteuningsmodules voor gezondheidswerkers, kaders (een kleine groep volwassenen of jongeren die georganiseerd zijn om les te geven of leiding te geven aan anderen) en adolescenten. Sommige van onze activiteiten konden we face-to-face uitvoeren, met gebruikmaking van de noodzakelijke Covid-19-beschermingsmiddelen, terwijl voor andere moest worden overgeschakeld op online platforms.

Indonesië vervolg

Onze teams in Jakarta en Banten ondersteunden de reactie op de Covid-19-pandemie door middel van capaciteitsopbouwende activiteiten zoals workshops en opleiding voor medisch personeel en gezondheidswerkers in de gemeenschap die betrokken zijn bij de behandeling van vermoedelijke Covid-19-patiënten. We voerden ook twee digitale gezondheidsbevorderingscampagnes over het virus, waarin onderwerpen als geestelijke gezondheid en vaccinatie aan bod kwamen. De eerste van deze campagnes bereikte meer dan 55 miljoen mensen. In de subdistricten Labuan en Carita hebben we steun verleend aan de surveillancetaskforce en de opleiding van opleiders, en hebben we persoonlijke beschermingsmiddelen gedoneerd aan gezondheidscentra.

Andere activiteiten in 2021 waren onder meer het ondersteunen van het crisiscentrum van het ministerie van Volksgezondheid bij de bestrijding van natuurrampen. Na de aardbeving in Mamuju, Sulawesi, in januari, hebben we een team ingezet om de medische behoeften te beoordelen. Ons personeel behandelde 346 patiënten, verleende psychologische eerste hulp en doneerde hygiënekits aan mensen die tijdelijk ontheemd waren. In december hebben we ook trainingen psychologische eerste hulp en gegevensbeheer gegeven aan de eerste-hulpverleners na de uitbarsting van Mount Semeru op Java.

Ahmad Suryadi, één van het AZG-gemeenschapswerkers, verzamelt de tekeningen van de Youth Corner-bezoekers. Ze staan op het punt om de winnaars van de tekenwedstrijd bekend te maken.

©Sania Elizabeth

Irak

Internat. personeel	23
Nationaal personeel	229
Budget in €	8.851.000
Eerste actiejaar in het land	2003

51.997	poliklinische raadplegingen
5.334	klinische opnames
3.889	bevallingen begeleid
7.386	individuele sessies geestelijke gezondheidszorg
1.321	chirurgische ingrepen

In Irak hielp Artsen Zonder Grenzen slachtoffers met langetermijneffecten van de oorlog. AZG bleef eveneens inzetten op zorg voor patiënten met Covid-19 en andere ziekten.

In 2021 verzorgden wij een breed scala aan medische en geestelijke gezondheidsdiensten, en reageerden wij op noodsituaties. We leidden personeel op en bouwden nieuwe faciliteiten.

De gevolgen van de pandemie

Irak werd nog steeds zwaar getroffen door de Covid-19-pandemie: veel mensen stierven, en ziekenhuizen moesten hun gewone werkzaamheden staken om de zwaar zieken te behandelen. Bagdad, de hoofdstad, werd bijzonder zwaar getroffen. In reactie daarop hebben we de speciale Covid-19-afdeling voor intensieve zorg van het Al-Kindi-ziekenhuis uitgebreid tot 52 bedden om het grote aantal ernstig zieke patiënten op te vangen.

Onze medewerkers werkten nauw samen met het management en de medische teams van het ziekenhuis om levensreddende zorg, fysiotherapie en geestelijke gezondheidszorg te bieden.

De meeste patiënten die op de intensieve zorg werden opgenomen, verkeerden bij aankomst al in kritieke toestand, omdat zij pas in laatste instantie zorg in

het ziekenhuis zochten. Helaas betekende dit dat veel mensen bij aankomst al ernstige complicaties hadden ontwikkeld. Het sterftecijfer op onze afdeling was hoog.

Al-Kindi hervatte zijn normale activiteiten in oktober 2021 en we verplaatsten ons Covid-19-project naar 'Bagdad Medical City'-complex, waar we de zorg voor ernstige en kritieke Covid-19-patiënten op de dienst intensieve zorg ondersteunden en opleiding en coaching aan het personeel gaven.

In de loop van het jaar runden we ook een Covid-19-eenheid in Mosul en een afdeling voor milde en matige patiënten in het algemeen ziekenhuis Sinuni in Sinjar. Daarnaast steunden we het algemeen ziekenhuis van Tel Afar met essentiële training in infectiepreventie en -bestrijding en schonken we persoonlijke beschermingsmiddelen aan een van de Covid-19-ziekenhuizen in Bagdad ter ondersteuning van hun inspanningen tegen de uitbraak.

Behandeling van de naweeën van geweld

Als gevolg van het gewapende conflict tussen de Islamitische Staat en de Iraakse veiligheidstroepen in veel regio's van Centraal- en Noord-Irak tussen 2014 en 2017, is veel gezondheidszorginfrastructuur in de conflictgebieden beschadigd of compleet vernietigd, en zijn veel zorgverleners gevlucht. Dit heeft de toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg voor duizenden vrouwen bemoeilijkt. Onze teams ondersteunden de kraamafdeling van het districtziekenhuis van Hawija en verleenden dringende kraamzorg, evenals pediatrie en neonatale zorg, in Mosul.

In gebieden die zowel onlangs als in het verleden door conflicten werden getroffen, blijft de geestelijke gezondheid een kritiek probleem. Ondanks de dringende behoefte is er in Irak een ernstig tekort aan

Een 6-jarig meisje met tuberculose is met haar moeder op bezoek in de kliniek van AZG in Mumbai (India).

©Atul Loke

Irak vervolg

gekwalficeerde geestelijke gezondheidswerkers, en de weinige beschikbare geestelijke gezondheidsdiensten bevinden zich hoofdzakelijk in de grote steden. Daarom is geestelijke gezondheidszorg een essentieel onderdeel van de activiteiten van AZG in Sinuni, Mosul, Kirkuk, Bagdad en andere delen van Irak.

Artsen Zonder Grenzen werkt ook aan de langetermijneffecten van lichamelijke letsels die werden opgelopen tijdens decennia van oorlog en geweld of als gevolg van trauma's door ongevallen. AZG-teams in Bagdad en Mosul bieden uitgebreide postoperatieve zorg en helpen patiënten zo om volledig van hun verwondingen te herstellen, met fysiotherapie, behandeling van infecties en geestelijke gezondheidszorg.

In Mosul bood ons ziekenhuis voor postoperatieve zorg vanaf 2021 opnieuw reguliere zorg, nadat het in 2020 tijdelijk was omgebouwd tot een Covid-19-behandelingscentrum. De veranderingen sinds Covid-19 - bijvoorbeeld de vervanging van de 33 bedden door 40 individuele isolatiekamers - bleken ook nuttig voor de postoperatieve zorg. Veel van de patiënten in ons ziekenhuis komen immers binnen met multiresistente bacteriële infecties, zodat 'contactvoorzorgsmaatregelen' van fundamenteel belang zijn.

Een Covid-19-patiënt krijgt zuurstoftherapie in het door AZG gerunde AL-Kindi-ziekenhuis, Bagdad.

©Hassan Kamal Al-Deen

Wij hebben ook twee extra operatiekamers gebouwd, zodat wij geavanceerde chirurgische ingrepen kunnen uitvoeren. Hierdoor konden wij onze opnamecriteria uitbreiden en een deel van de patiënten van de in moeilijkheden verkerende plaatselijke gezondheidszorg overnemen.

In Bagdad zijn wij begonnen met een nieuwe strategie voor onze activiteiten in het 'Bagdad Medical Rehabilitation Centre'. Wij proberen ons zorgmodel te introduceren in andere ziekenhuizen in de stad en samen te werken met chirurgen om de postoperatieve zorgprotocollen in openbare ziekenhuizen te versterken.

In september lanceerden wij een opleidingsplan van drie maanden om een plotse toevloed aan slachtoffers aan te kunnen; ter ondersteuning van het Sheikh Zayed-ziekenhuis. Een maand later, toen de protesten tegen de verkiezingsuitslagen gewelddadig werden, hebben we het ziekenhuis geholpen het plan te activeren. We schonken ook medische apparatuur aan een ander ziekenhuis in de hoofdstad.

Niet-overdraagbare ziekten

Een andere prioriteit voor Artsen Zonder Grenzen is het verbeteren van de zorg voor niet-overdraagbare aandoeningen, zoals hoge bloeddruk, diabetes en hart- en vaatziekten, die veel voorkomen en een belangrijke doodsoorzaak zijn in Irak. Naast behandeling bieden we ondersteuning voor geestelijke gezondheidszorg en gezondheidsbevordering voor die patiënten in onze projecten in de steden Hawija en Al-Abbasi in het gouvernement Kirkuk.

Eind 2021 werden meer dan 6.000 patiënten behandeld voor niet-overdraagbare ziektes.

Onze teams bleven ook steun verlenen aan het Iraakse nationale tuberculose-instituut voor de opsporing en diagnose van tuberculose (TB) en multiresistente TB (MDR-TB) in Bagdad. AZG intro-

duceerde een innovatief behandelingsschema voor MDR-TB-patiënten, waarbij gebruik wordt gemaakt van nieuwere, effectievere medicijnen. Deze nieuwe, door de Wereldgezondheidsorganisatie aanbevolen behandeling, maakt gebruik van orale geneesmiddelen, waardoor patiënten niet langer dagelijks pijn-

lijke injecties behoeven. Vandaag worden de meeste nieuwe patiënten bij wie MDR-TB wordt vastgesteld in het land behandeld met de orale behandeling, met slechts enkele uitzonderingen op grond van medische vereisten.

©Chloe Sharrock

Hameeda is de eerste Iraakse patiënte die is genezen met de nieuwe orale behandeling voor multiresistente tuberculose. Voordat ze met deze behandeling begon, kreeg ze dagelijks pijnlijke injecties die ernstige bijwerkingen konden hebben, zoals gehoorverlies en nierbeschadiging. Sinds haar eerste diagnose is Hameeda verschillende keren hervallen.

"In 2015 werd ik voor de eerste keer gediagnosticeerd met tuberculose. Ik wist niet wat er aan de hand was; ik hoestte, had nachtelijke koorts en voelde me niet goed. De dokter zei me dat ik een lichte beroerte had gehad. Ik kreeg behandelingen om mijn hoge bloeddruk en bloedsuiker beter onder controle te houden. Maar de koorts en het hoesten gingen niet weg ..."

"Na enige tijd zocht ik opnieuw hulp, en ditmaal stelde men tuberculose vast. De injecties die ik kreeg, verzwakten me. Bovendien moest ik me afzonderen van anderen om besmetting te voorkomen. En na acht maanden werd ik genezen verklaard."

"Sindsdien ben ik drie keer hervallen gekend en bovendien leed ik ondertussen aan een resistente vorm."

"Bij AZG vond ik hulp. Daar kreeg ik een andere behandeling met minder bijwerkingen. Nu ben ik genezen en voel ik me veel beter."

Hameeda, 65 jaar

Italië

Internat. personeel	-
Nationaal personeel	26
Budget in €	1.954.072
Eerste actiejaar in het land	1999

13.143 poliklinische raadplegingen

435 individuele sessies geestelijke gezondheidszorg

53 slachtoffers van foltering behandeld

In Italië biedt Artsen Zonder Grenzen medische zorg aan de meest kwetsbare en gemarginaliseerde mensen, zoals migranten en mensen die van het nationale gezondheidszorgstelsel zijn uitgesloten.

In Rome hebben we een nieuw project gelanceerd dat gericht is op het vergemakkelijken van de toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg voor migrantenvrouwen die in gemarginaliseerde buurten, kraakpanden en informele nederzettingen wonen. Onze teams werken samen met medewerkers van

het ministerie van Volksgezondheid en bieden gezinsplanning en verloskundige consulten aan, evenals screening op baarmoederhalskanker en steun voor slachtoffers van seksueel geweld. We organiseren ook gezondheidsbevorderende activiteiten en culturele bemiddelingsdiensten in samenwerking met de lokale autoriteiten.

In mei hebben we een project in Palermo geopend om de zorgverlening aan slachtoffers van opzettelijk geweld en marteling te verbeteren. Het project heeft een interdisciplinaire aanpak en biedt medische, psychologische, sociale en juridische bijstand, alsmede gezondheidsbevordering en straatwerk om potentiële begunstigen te identificeren.

Op beide locaties hebben we activiteiten uitgevoerd om Covid-19 aan te pakken. In Rome steunden onze teams mensen die in kraakpanden en informele nederzettingen woonden, door ervoor te zorgen dat zij toegang hadden tot de relevante preventieve maatregelen, behandeling en vaccinaties. We hebben ook gepleit om de administratieve belemmeringen te schrappen die de toegang tot vaccinaties voor niet-geregistreerde migranten in Italië in de weg staan.

Tijdens de zomer hebben we in Lampedusa, de belangrijkste landingsplaats voor migranten die vanuit Noord-Afrika oversteken, geholpen bij de verlening van eerste hulp en de identificatie van kwetsbare personen - zoals slachtoffers van foltering en ernstig geweld - bij aankomst. Onze medewerkers werkten ook in de hotspot voor migranten op het eiland, waar zij zorg boden aan fragiele en kwetsbare patiënten die specifieke zorg en follow-up nodig hadden. Daarnaast zorgden we voor de follow-up van patiënten in de quarantainecentra in Agrigento.

Jemen

Internat. personeel	20
Nationaal personeel	279
Budget in €	10.996.000
Eerste actiejaar in het land	1986

1.511 poliklinische raadplegingen

3.929 klinische opnames

569 bevallingen begeleid

2.833 chirurgische ingrepen

5.942 spoedingrepen verricht

Terwijl de oorlog in Jemen in 2021 zijn zevende jaar inging, bleven burgers het zwaarst te lijden hebben onder de gevechten. Velen raakten gewond, ontheemd, of werden gedood bij gevechten.

De luchtaanvallen door de door Saudi-Arabië geleide coalitie namen tegen het einde van het jaar dramatisch toe, terwijl Ansar Allah ook ballistische raketten en drones bleef gebruiken om doelen in en buiten het

land aan te vallen. In 2021 hebben we teams ingezet om patiënten in het hele land te behandelen, van Mocha in het westen tot Marib in het oosten.

In ons ziekenhuis in Mocha reageerden we op meerdere incidenten met massale gewonden in november, toen er hevig werd gevochten aan de frontlinie ten zuiden van Hodeidah, waar Ansar Allah vecht tegen een coalitie van gewapende groepen die geallieerd zijn met de regering.

Het geweld in Marib tussen Ansar Allah en de Jemenitische regeringstroepen was bijzonder hevig, waardoor duizenden mensen gedwongen werden hun huizen te ontvluchten. In de kampen waar zij zich vestigden, ontbrak het vaak aan eerste levensbehoeften als voedsel, water en onderdak. In maart zijn we begonnen met een noodhulpactie in het algemeen ziekenhuis van Marib en het hele jaar door hebben we gewerkt aan het vergroten van de capaciteit van het

Jemen vervolg

ziekenhuis om de frequente toestroom van oorlogsgewonden en andere traumapatiënten op te vangen.

Onze teams zagen ook steeds meer mensen met geestelijke gezondheidsproblemen als gevolg van de gevechten en de daarmee gepaard gaande stress en trauma's. Om aan de behoeften te voldoen, openden we in maart een nieuwe gespecialiseerde kliniek voor geestelijke gezondheidszorg in het Al-Jomhuri ziekenhuis, waar we psychotherapie bieden, evenals psychiatrische zorg voor mensen met ernstige geestelijke gezondheidsproblemen.

Artsen Zonder Grenzen verleende niet alleen levensreddende zorg aan mensen die bij deze geweldsuitbarstingen gewond waren geraakt, maar behandelde ook patiënten die leden onder de langetermijneffecten van de oorlog, zoals ondervoeding en problemen bij de toegang tot essentiële diensten zoals moeder- en kindzorg. Tijdige toegang tot veilige en hoogwaardige medische zorg voor aanstaande moeders en pasgeborenen is in heel Jemen een groot probleem, aangezien de behoeften de beschikbare middelen ruimschoots overtreffen.

AZG runt een moeder- en kindziekenhuis in Taiz Houban, dat traumazorg biedt, kraamzorg voor risicovolle en gecompliceerde gevallen, pediatrie en neonatale intramurale zorg en intramurale therapeutische voeding. Om in te spelen op de behoefte aan gespecialiseerde reproductieve gezondheidszorg, zijn wij in de stad Taiz in samenwerking met het ministerie van Volksgezondheid vanaf juni 2021 begonnen met het beheer van kraamzorg en neonatale zorg in het ziekenhuis Al-Jomhuri. Deze heroriëntering van de activiteiten betekende dat we onze steun aan het Jemenitisch Zweeds kinderziekenhuis en het Al-Thawra ziekenhuis in de stad hebben beëindigd.

In Abs, in het gouvernement Hajjah, behandelden

onze teams een alarmerend aantal kinderen die aan ondervoeding leden. Ons centrum voor therapeutische voeding draaide het hele jaar door op meer dan 100% van de capaciteit, en onze teams behandelden veel meer kinderen met ernstige ondervoeding en medische complicaties dan het jaar daarvoor.

Andere projecten van Artsen Zonder Grenzen in het noorden van Jemen, zoals Ad-Dahi in Hodeidah, Haydan in Sa'ada en Khamir in Amran, registreerden ook een lichte stijging van het aantal behandelde ondervoede kinderen, hoewel deze niet zo groot was als in Abs.

Veel van de ondervoeding die we in Jemen zien, wordt veroorzaakt door een gebrek aan toegang tot basisgezondheidszorg voor kinderen - als kinderen ziek worden en niet de behandeling krijgen die ze nodig hebben, is de kans veel groter dat ze ondervoed raken. Door de inflatie wordt het voor Jemenieten ook steeds moeilijker om hun kinderen te voeden en de kosten voor het vervoer van hun kinderen naar het ziekenhuis te betalen, wat bijdraagt tot zowel ondervoeding als de late behandeling van ziekten.

In 2021, bleef de Covid-19-pandemie ernstige gevolgen hebben voor Jemen, met pieken van de ziekte in het voorjaar en najaar. We beheerden behandelingscentra in Sana'a, Aden en Ibb, waar we enkele van de enige intensieve zorg afdelingen van het land runden. De sterftcijfers waren hoog en we weten dat veel mensen in afgelegen gebieden geen behandeling konden krijgen omdat die ter plaatse niet beschikbaar was en zij het zich niet konden veroorloven naar de steden te reizen waar wij werkten.

Geruchten en verkeerde informatie over Covid-19 deden vrijelijk de ronde, waardoor de angst voor de ziekte en de stigmatisering van de besmette personen

toenamen. Bovendien bleven de autoriteiten van Ansar Allah weigeren om de verspreiding van het virus publiekelijk aan te pakken. Hun weigering om het vaccin te gebruiken, in combinatie met andere factoren, zoals problemen met de levering van doses en de uitrol van vaccinaties in door de regering gecontroleerde gebieden, en wantrouwen bij het publiek, betekende dat Jemen in 2021 een van de laagste vaccinatiepercentages ter wereld had.

AZG blijft oproepen tot een radicale revisie van het hulpsysteem in Jemen.

Kameroen

Internat. personeel	5
Nationaal personeel	53
Budget in €	1.267.957
Eerste actiejaar in het land	1984

In 2021 heeft Artsen Zonder Grenzen steun verleend aan ontheemden, vluchtelingen en gastgemeenschappen in conflictgebieden.

Het conflict in het Anglophone-gebied heeft geleid tot een complexe humanitaire situatie. Halverwege het jaar waren volgens de Verenigde Naties bijna twee miljoen mensen ontheemd. Door het vele geweld werkten onze teams in een onstabiele context, waardoor kwetsbare mensen slechts beperkte toegang hadden tot gezondheidszorgdiensten.

Bovendien is de toegang voor humanitaire actoren in de regio beperkt. In het gehele noordwesten is de overheids capaciteit beperkt om tegemoet te komen aan de grote medische behoeften omwille van het conflict.

Beperkte toegang tot gezondheidszorg voor kwetsbare personen

In de noordwestelijke regio van Kameroen, waar de activiteiten van Artsen Zonder Grenzen in december 2020 door de autoriteiten werden opgeschort, kregen we geen toestemming om onze medische activiteiten te hervatten en moesten we uiteindelijk het meeste personeel weghalen, terwijl we een kantoor in Bamenda konden behouden.

Door deze langdurige opschorting bleven duizenden mensen verstoken van levensreddende medische zorg. Daarnaast zijn we in de Engelstalige zuidwestelijke regio van Kameroen nog steeds getuige van openbare aanvallen op Artsen Zonder Grenzen, intimidatie en detentie van onze teams, waardoor de

Kameroen vervolg

medische en humanitaire toegang drastisch werd beperkt.

Ondanks deze uitdagingen blijven we mensen ondersteunen met tal van medische interventies, van operaties tot het reageren op epidemieën.

Kenia

Internat. personeel	12
Nationaal personeel	63
Budget in €	3.023.070
Eerste actiejaar in het land	1987

16.097 poliklinische raadplegingen
5.192 individuele sessies geestelijke gezondheidszorg
2.615 diabetespatiënten behandeld

Artsen Zonder Grenzen biedt in Kenia een hele reeks diensten aan, waaronder behandeling van chronische en infectieziekten, gezondheidszorg voor drugsgebruikers en noodhulp.

In onze kliniek in het district Kiambu hebben we onze uitgebreide gezondheidsdiensten voor drugsgebruikers voortgezet, waaronder opioïdensubstitutie-therapie en psychosociale ondersteuning.

In 2021 werden de noordelijke districten van Kenia getroffen door ernstige droogte. Onze teams verleenden noodhulp aan ernstig ondervoede kinderen in Marsabit. Aan het eind van het jaar steunden we de gezondheidsautoriteiten om te reageren op een uitbraak van kala azar (zwarte koorts) in het Tharaka Nith-district.

In 2021 hebben we een project overgedragen aan de gezondheidsautoriteiten: ons programma voor chronische ziekten in het Embu-district. We blijven de toegang tot medicijnen ondersteunen via een sterke pleitbezorgingscomponent en via de oprichting van een apotheek.

Libanon

Internat. personeel	23
Nationaal personeel	255
Budget in €	12.948.000
Eerste actiejaar in het land	1976

55.472 poliklinische raadplegingen
5.337 klinische opnames
3.005 bevallingen begeleid
1.175 chirurgische ingrepen

In 2021 ging het slechter met de humanitaire situatie in Libanon, aangezien de economische en financiële crisis geen tekenen van verbetering vertoonden en de gezondheidszorg moeite had om basisdiensten te verlenen.

Naar verluidt leeft 85% van de bevolking nu onder de armoedegrens en heeft die onvoldoende toegang tot voedsel, brandstof en medicijnen. De ineensstorting van het gezondheidszorgstelsel en de ernstige tekorten aan essentiële geneesmiddelen hebben ertoe geleid dat meer mensen de hulp inroepen van Artsen Zonder Grenzen en andere humanitaire medische organisaties om in hun medische behoeften te voorzien.

Onze teams verlenen basisgezondheidszorg, waaronder seksuele en reproductieve gezondheidszorg, consulten voor chronische ziekten, geestelijke gezondheidszorg, thalassemiezorg en chirurgie in achtergestelde gebieden van het land. We begeleiden ook bevallingen en bieden pediatrie zorg en routinevaccinaties voor kinderen. Aan het eind van het jaar heeft een herbeoordeling van onze activiteiten geleid tot de sluiting van de dienst voor intensieve zorg voor kinderen in Zahle.

In 2021 openden we een nieuwe kliniek om tegemoet te komen aan de medische behoeften van migrerende werknemers in Libanon, die heel hard getroffen zijn door de economische crisis. Er zijn ongeveer 250.000

Hawraa
©Tracy Makhlof

Hawraa's ouders vluchtten in het begin van de oorlog in Syrië naar Libanon, nu al 12 jaar geleden. Hawraa kreeg last van ontstekingen. Ze moest voortdurend naar het toilet en dronk veel water 's nachts. Een arts in een kliniek van Artsen Zonder Grenzen ontdekte dat Hawraa aan diabetes lijdt. *“Wanneer haar bloedsuikergehalte te hoog staat, is ze erg ziek. Ik voel dan ook haar pijn”*, zegt haar moeder Thana Moussa Al-Shamq. *“Door de huidige situatie kopen we geen levensmiddelen zoals kaas en broodstengels. Mijn man vindt maar zelden werk. Soms slaagt hij erin een baantje te vinden in de houtkap of het verslepen van stenen. Het is een hele uitdaging om het juiste voedsel voor Hawraas dieet te kopen, vooral met de prijsstijgingen. Gelukkig kunnen we in de kliniek terecht voor alle medicijnen en verzorging.”*

Thana Moussa Al-Shamq, moeder van Hawraa

Libanon vervolg

van hen in het land, naast de meer dan 1,5 miljoen vluchtelingen, voornamelijk Palestijnen en Syriërs, van wie velen in precaire omstandigheden leven in overvolle kampen. De activiteiten van Artsen Zonder Grenzen in de oostelijke en noordelijke gebieden van het land zijn speciaal ontwikkeld om te voorzien in de behoeften van deze bevolkingsgroep, die vaak slechts beperkte toegang heeft tot medische zorg.

De Covid-19-pandemie heeft het overbelaste gezondheidszorgsysteem opnieuw een vernietigende klap toegebracht. Sommige gezondheidswerkers verlieten het land, terwijl veel van de gezondheidsvoorzieningen in de hoofdstad Beiroet, die bij de havenexplosie in 2020 waren beschadigd, nog steeds niet waren hersteld.

AZG heeft de Covid-19-respons ondersteund door tijdens de eerste maanden van het jaar ons ziekenhuis in Bar Elias tijdelijk om te vormen tot een Covid-19-behandelcentrum. Onze teams hebben ook geholpen bij het vaccineren van mensen die het grootste risico lopen, zoals ouderen, medisch personeel en gedetineerden, en hebben mobiele teams ingezet om gemeenschappen in het afgelegen gebied van Akkar, in het noorden van het land, te vaccineren.

Een kind krijgt zijn routine-vaccinaties van een verpleegster van AZG.

©Habib Saleh

Baby Joury
©Tariq Keblaoui

Sanaa Al-Hammoud kwam naar onze kraamkliniek, toen ze aan het bevallen was van haar tweede kind Joury. De jonge vrouw woont in Beiroet in een vluchtelingenkamp. Ze kon het zich niet veroorloven om naar een andere kliniek te gaan vanwege de kosten. Sanaa beviel normaal van haar baby. Daarna verloor ze plotseeling veel bloed - een zeldzame, levensbedreigende complicatie. Het AZG-team kon onmiddellijk tussenbeide komen, het bloeden stoppen en een passende behandeling geven.

Sanaa: "Ik kom uit Syrië. Ik ben hier drie jaar geleden toekomen. Dit is mijn tweede kind. De hulp van AZG is uitzonderlijk. Ze zorgen goed voor de patiënten. De vroedvrouw heeft me veel geholpen. Sommige mensen kunnen zich geen medische behandeling veroorloven, en ik ben één van hen."

Sanaa Al-Hammoud, moeder van Joury

Mali

Internat. personeel	24
Nationaal personeel	183
Budget in €	7.657.000
Eerste actiejaar in het land	1992

93.622	poliklinische raadplegingen
10.471	klinische opnames
5.365	bevallingen begeleid
25.971	malariapatiënten behandeld

Na een tweede staatsgreep in negen maanden en aanhoudende gewelddadige confrontaties tussen gewapende groepen, milities en militairen bleef de veiligheidssituatie eind 2021 onstabiel in Mali.

Op 3 januari trof een luchtaanval van het Franse leger, in de buurt van het dorp Bounty, een groep die grotendeels uit burgers bestond, waarbij verscheidene van hen werden gedood. Acht gewonden werden de volgende dag opgevangen en behandeld in het gezondheidscentrum dat Artsen Zonder Grenzen steunt in Douentza, en drie van hen moesten voor verdere behandeling worden doorverwezen naar het ziekenhuis van Sévaré. Onderweg werd de ambulance van AZG tegengehouden door gewapende militieleden. De passagiers werden vastgebonden, geslagen en urenlang in de zon achtergelaten; een van de gewonden overleed. Hoewel de bemanning uiteindelijk werd vrijgelaten, illustreert deze schokkende gebeurtenis de extreme spanningen in de regio en de moeilijkheden bij het verlenen van onpartijdige humanitaire hulp. Het geweld aan alle kanten bleef gedurende de rest van 2021 escaleren. Ondanks deze uitdagingen verleenden onze teams medische zorgen, waaronder basis- en vrouwegezondheidszorg, kindergeneeskunde, spoedchirurgie en geestelijke gezondheidszorg, in Ansongo, Douentza, Tenenkou, Koro, Kidal, Niafounke en Niono. De aanwezigheid van gewapende groepen begon zelfs verder naar het zuiden voelbaar te worden, in delen van de regio Sikasso, waaronder

het district Koutiala, waar wij een voedselprogramma leiden, dat elk jaar grote aantallen kinderen opneemt. In de hoofdstad Bamako zijn wij doorgegaan met het verstrekken of vergemakkelijken van de toegang tot screening, diagnose en behandeling van borst- en baarmoederhalskanker. Onze teams werkten ook samen met het ministerie van Volksgezondheid om een bewustmakingscampagne voor borstkanker op te zetten, met als doel zoveel mogelijk vrouwen aan te moedigen zich te laten screenen. Daarnaast steunden we Covid-19-gerelateerde activiteiten, waaronder intramurale zorg, tracering van contacten, opvolging thuis en gezondheidsbevordering, in twee ziekenhuizen in Bamako.

Project 1

Het AZG-project in Niono gebeurt op gemeenschapsniveau. Het doel is de toegang tot gezondheidszorg te verzekeren voor een bevolking die leeft in een context van totale onveiligheid, waarvan de crisis haar economische macht heeft vernietigd en de sociale samenhang heeft gedestabiliseerd. Gezien het zeer dynamische conflict, dat zich steeds verder verscherpt, heeft de bevolking geen toegang tot basisgezondheidszorg en geestelijke gezondheidszorg. De locatie van het project is strategisch met het oog op de crisis in de Sahel en zal het mogelijk maken de behoeften te volgen.

Op deze manier draagt AZG bij aan de vermindering van de morbiditeit en mortaliteit bij bevolkingsgroepen die het slachtoffer zijn van geweld, zwangere vrouwen en kinderen van 0 - 14 jaar in het gezondheidsdistrict Niono.

Project 2

In Niafouké, in Timboektoe, verleent AZG zorg aan kinderen van 0 tot 15 jaar die zijn opgenomen op de kinderafdeling van het ziekenhuis van Niafouké. Alle kinderziekten, zoals malaria, ondervoeding, diarree

Een bejaarde vrouw wordt ingeënt tegen Covid-19 door het mobiele vaccinatieteam van AZG in Shayle (Libanon).

©Tracy Makhlof

Mali vervolg

en ademhalingsproblemen, worden gratis behandeld. Ernstige gevallen worden behandeld op de afdeling intensieve zorgen en zieke pasgeborenen op de afdeling neonatologie van het ziekenhuis.

Naast de steun van Artsen Zonder Grenzen aan het ziekenhuis van Niafouké, hebben we eerder dit jaar ook gedecentraliseerde gemeenschapsactiviteiten gelanceerd in vier nomadische gebieden in het Gourma-gebied van Timboektoe om essentiële curatieve en preventieve zorg te verlenen, via vaste gezondheids-hutten, aan gemeenschappen die moeilijk toegang hebben tot en ver verwijderd zijn van gezondheidsstructuren.

Een patiënte met borstkanker tijdens haar chemotherapiesessie met een AZG-verpleegster.
©Fatoumata Tiouye COULIBALY

Mozambique

Internat. personeel	54
Nationaal personeel	321
Budget in €	11.527.000
Eerste actiejaar in het land	1984

202.472	poliklinische raadplegingen
37.214	malariapatiënten behandeld
5.462	spoedingrepen verricht
3.119	behandelingen voor vergevorderde hiv-patiënten

Toen het conflict in het noordoosten van Mozambique zijn vijfde jaar inging, heeft Artsen Zonder Grenzen de activiteiten opgevoerd om de enorme aantallen mensen te helpen die door de gevechten ontheemd zijn geraakt.

In 2021 verhevigden de gevechten tussen gewapende groepen en regeringstroepen in de provincie Cabo Delgado. Na een grote aanval op een van de belangrijkste steden, Palma, in maart, hebben we onze activiteiten uitgebreid om zorg te verlenen aan de duizenden mensen die hun huis waren ontvlucht of van de gezondheidszorg waren afgesneden in moeilijk bereikbare gebieden zoals Mueda, Macomia, Nangade en Mocimboa da Praia. We hebben algemene en geestelijke gezondheidszorgconsulten gehouden en mobiele teams ingezet ter ondersteuning van gezondheids- en cholerabehandelcentra. We installeerden ook water en sanitaire voorzieningen en verdeelden hulpgoederen en noodvoedselrantsoenen aan mensen in doorgangs- of hervestigingskampen en aan gastgemeenschappen, waar honderdduizenden mensen ontheemd zijn gebleven.

In Beira runt AZG een programma dat seksuele en reproductieve gezondheidszorg biedt, inclusief zwangerschapsonderbreking en hiv-tests en -behandeling, aan kwetsbare adolescenten en gestigmatiseerde groepen, zoals sekswerkers en mannen die seks hebben met mannen. Daarnaast verlenen we zorg aan

Nigeria

Internat. personeel	35
Nationaal personeel	348
Budget in €	10.507.000
Eerste actiejaar in het land	1996

101.687	poliklinische raadplegingen
7.294	klinische opnames
3.437	malariapatiënten behandeld
3.818	spoedingrepen verricht

In Nigeria, het dichtstbevolkte land van Afrika, voeren we een van onze grootste operaties ter wereld uit. We helpen mensen die getroffen zijn door geweld en ontheemding, verbeteren de gezondheid van moeders en jonge kinderen en runnen gespecialiseerde diensten voor verwaarloosde ziekten zoals noma. Naast de reguliere basis- en specialistische gezondheidszorg, reageren we op uitbraken van ziekten en andere noodsituaties.

Het noordoosten van Nigeria, met name de staat Borno, heeft meer dan tien jaar te lijden gehad onder een gewapend conflict tussen de regering en niet-staatelijke gewapende groeperingen. Mensen die in gebieden wonen die door gewapende groepen worden gecontroleerd, hebben geen toegang tot humanitaire hulp.

Ongeveer 1,6 miljoen mensen zijn ontheemd in Borno, en ongeveer 30.000 gezinnen wonen in de hoofdstad van de deelstaat, Maiduguri. In 2021 zijn de autoriteiten begonnen met het sluiten van de ontheemdenkampen in Maiduguri en hebben zij de mensen die daar wonen aangemoedigd om terug te keren naar hun thuisregio.

In Maiduguri is AZG levensreddende specialistische gezondheidszorg blijven verlenen aan kinderen jonger dan 15 jaar in het pediatrie ziekenhuis van Gwange. Tijdens de malariapieak hebben we onze capaciteit uitgebreid door extra consulten te geven aan ondervoede kinderen in een voedingscentrum met 120

patiënten met vergevorderde hiv-ziekten in zorgfaciliteiten in de stad. Toen de cycloon Eloise in januari Midden-Mozambique trof, hebben we de reactie van het ministerie van Volksgezondheid ondersteund.

In Maputo hebben we ons centrum en aanverwante activiteiten voor mensen die drugs gebruiken overgedragen aan de lokale gezondheidsautoriteiten en partnerorganisaties. De activiteiten, die in 2017 werden opgezet, omvatten testen en doorverwijzingen voor hiv, tuberculose en hepatitis C, distributie van naalden en injectienaalden, opioïdensubstitutie therapie en behandeling van overdoses. Deze interventies bieden niet alleen behandeling en bescherming tegen schade voor gebruikers, maar zijn ook essentieel voor het voorkomen van de verspreiding van hiv, hepatitis C en andere door bloed overgedragen ziekten.

Om de nationale respons op Covid-19 te ondersteunen, hebben we logistieke en technische steun verleend aan de belangrijkste Covid-19-verwijsziekenhuizen in Maputo en geholpen met de opvolging van hiv-patiënten met Covid-19 in Beira.

Een opleiding in hoe water te vinden in een noodsituatie.
©Amanda Furtado Bergman

bedden. Ook boden we basisgezondheidszorg aan ontheemden die in vijf informele kampen in Maiduguri woonden.

In augustus waren we gedwongen onze activiteiten in de steden Gwoza en Pulka te staken, vanwege de verslechtering van de veiligheidssituatie in het gebied en bedreigingen aan het adres van humanitaire hulpverleners. We zijn echter doorgegaan met het runnen van een ziekenhuis met 20 bedden in Ngala en met het ondersteunen van poliklinische en klinische diensten in het gezondheidscentrum voor moeder en kind in Gamboru. Door AZG opgeleide gezondheidswerkers voerden ook consultaties uit in Ngala en Rann.

In het noordwesten van Nigeria zijn door aanhoudende conflicten tussen herders en boeren meer dan 530.000 mensen ontheemd geraakt. Daarnaast zijn criminele bendes steeds vaker betrokken bij moorden, plunderingen en ontvoeringen voor losgeld, vooral van schoolkinderen.

In de deelstaat Zamfara leiden wij een kinderziekenhuis met 130 bedden en verlenen wij medische zorg aan ontheemden in Anka. We werken ook in twee ziekenhuizen in Shinkafi en Zurmi, waar we steun verlenen

aan centra voor therapeutische voeding, pediatrische zorg, consultaties voor geestelijke gezondheidszorg en behandeling van slachtoffers van seksueel en gender-gebaseerd geweld.

Na meer dan 11 jaar van activiteiten hebben we eind 2021 ons loodvergiftigingsproject in Zamfara overgedragen aan de autoriteiten van de staat. Blootstelling aan lood, veroorzaakt door onveilige mijnbouwpraktijken, had de dood van honderden kinderen veroorzaakt. Na een succesvolle multisectorale aanpak die medische behandeling met chelatietherapie, milieusanering van met lood verontreinigde gebieden en bevordering van veilige mijnbouwpraktijken omvatte, sterven er geen kinderen meer aan loodvergiftiging in het gebied.

In Katsina startte AZG een samenwerking met het ministerie van Volksgezondheid om de alarmerende niveaus van acute ondervoeding bij kinderen aan te pakken en steun te verlenen aan ambulante therapeutische voedingscentra in vier basisgezondheidszorgcentra in de lokale overheidsregio Jibia. In september hebben we een nieuw klinisch therapeutisch voedingscentrum geopend in de stad Katsina.

Enkele AZG-medewerkers lichten de bevolking in over lassakoorts in Ebonyi State, Nigeria.

©Hussein Amri

©Hussein Amri

Toen Anastasia voor het eerst lassakoorts kreeg, dacht ze dat het om malaria ging. Twee familieleden waren namelijk nog maar net behandeld tegen de infectieziekte. Helaas maakte die foute diagnose haar behandeling erger, en niet veel later werd ze noodgedwongen overgebracht naar een ziekenhuis. “Ik had geen enkel idee dat het om lassakoorts zou gaan, ik had er zelfs nog nooit van gehoord”, zegt Anastasia. Gelukkig werd ze door Artsen Zonder Grenzen behandeld en genas ze ervan. “AZG ontsmette ook mijn woonst zodat ik anderen niet zou besmetten.” Vandaag zet Anastasia zich samen met andere overlevenden van lassakoorts in om samen met AZG om mensen in hun gemeenschap ervan bewust te maken dat lassakoort kan genezen worden.

Anastasia Chigoziri Obiomarichi, 24 jaar

Oekraïne

Internat. personeel	6
Nationaal personeel	81
Budget in €	3.634.048
Eerste actiejaar in het land	1999

2.075 poliklinische raadplegingen

1.482 mensen op eerstelijns-ARV-behandeling in door AZG-gesteunde programma's

In Luhansk Oblast (provincie) werkte AZG in 2021 samen met het ministerie van Volksgezondheid (gespecialiseerde hiv-faciliteiten) en het belangrijkste laboratorium voor hiv-tests. Artsen Zonder Grenzen begeleidde en trainde verpleegkundigen en artsen, en gaf psychologische en sociale steun aan patiënten om hen te helpen hun behandeling vol te houden. We doneerden ook testbenodigheden en laboratoriumapparatuur.

In Zhytomyr Oblast (provincie) implementeerden AZG en het regionale tbc-ziekenhuis een aangepast, patiëntgericht zorgmodel voor multiresistente

Een bloedtest bij een patiënt met tuberculose.

©Oksana Parafeniuk

Oekraïne vervolg

tuberculose. Sinds 2019 voeren we onderzoek uit om bewijs te leveren voor de effectiviteit van een kortere, volledig orale behandeling, gecombineerd met counseling en sociale ondersteuning, zoals brandhout en voedselpakketten. AZG was ook bezig met de bouw van een laboratorium met moderne diagnostische instrumenten, zodat patiënten zo snel mogelijk kunnen beginnen met de juiste behandeling.

Tussen maart 2020 en mei 2021 ondersteunde AZG de Covid-19-respons van het ministerie van Volksgezondheid. In de regio Zhytomyr heeft Artsen Zonder Grenzen opleiding en steun verleend op het gebied van infectiepreventie en -bestrijding voor het regionale tbc-ziekenhuis, Gene Xpert-patronen gedoneerd en de patiëntenondersteuning versterkt om de continuïteit van de zorg voor tbc-patiënten te waarborgen. Op basis van deze ervaring heeft het team bijgedragen aan de ontwikkeling van richtsnoeren voor goede praktijken voor de behandeling van tbc, hiv en hepatitis C tijdens de Covid-19-pandemie.

©Oksana Parafeniuk

“Voor ik ziek werd, deed ik alles. Jagen, gewassen telen, vissen ... Ik was heel actief. Omdat ik als kok aan de slag wou, moest ik me medisch laten testen. Ik ontdekte toen dat ik resistente tuberculose had”, zegt Vitalii. “Ik was in shock maar vond gelukkig veel steun bij familie en vrienden. Medische hulp vond ik bij Artsen Zonder Grenzen, en ik ben vier maanden in het ziekenhuis gebleven. Op 3 maart 2021 werd ik er ontslagen. Ik wou mijn boerderij weer nieuw leven inblazen en iemand van AZG – ook een tuinier – hielp me aan zaden. Nu kijk ik vooral uit naar wat de toekomst nog voor me in petto heeft.”

Vitalii Gorbachov, 56 jaar

Pakistan

Internat. personeel	12
Nationaal personeel	209
Budget in €	3.287.172
Eerste actiejaar in het land	1986

5.067 poliklinische raadplegingen
483 bevallingen begeleid
77 chirurgische ingrepen
1.269.365 liter drinkwater verdeeld

Eind januari hebben we de laatste van onze activiteiten in het hoofdkantoor van het districtshospitaal van Timurgara overgedragen aan het ministerie van Volksgezondheid. Sinds 2008 verleenden we in het ziekenhuis spoedeisende hulp, verloskundige zorg en neonatale zorg.

In Karachi, in de provincie Sindh, waar we een hepatitis C-project leiden in de informele nederzetting Machar Colony, zijn we in september begonnen met de ondersteuning van Covid-19-vaccinatieactiviteiten. We hebben een vaccinatiecentrum geopend in het plattelandsgesondheidscentrum van Sher Shah en een mobiele vaccinatiekliniek ingezet op verschillende andere plaatsen in het district Kemari.

Het hele jaar door heeft Artsen Zonder Grenzen veel donaties gedaan aan ziekenhuizen en rampenbestrijdingsinstanties en geholpen bij de aanpak van uitbraken van mazelen en dengue.

Een verpleegster van AZG dient een medicijn toe aan een patiënt met hepatitis C.
 ©Zahra Shoukat

©Zahra Shoukat

Ayesha Bibi is in behandeling voor cutane leishmaniasis. Ze wordt vaak gepest door haar leeftijdsgenoten vanwege de laesie op haar gezicht.

“Ik had een wondje op mijn gezicht dat met de tijd verergerde. Een dokter van AZG heeft vastgesteld dat het om leishmaniasis gaat. De vlek doet geen pijn, maar het is niet leuk als mensen mij ermee uitlachen”, zegt Ayesha. Ayesha’s oom heeft goede hoop op een succesvolle behandeling, omdat hij goede dingen over de kliniek van AZG heeft gehoord.

Ayesha Bibi, 12 jaar

Palestina

Internat. personeel	15
Nationaal personeel	35
Budget in €	5.934.000
Eerste actiejaar in het land	1989

18.535 poliklinische raadplegingen

675 chirurgische ingrepen

In Palestina voeren we programma's uit voor de gespecialiseerde behandeling van brandwonden en trauma's in Gaza en voor geestelijke gezondheidszorg op de Westelijke Jordaanoever. In 2021 reageerden we ook op noodsituaties als gevolg van conflicten.

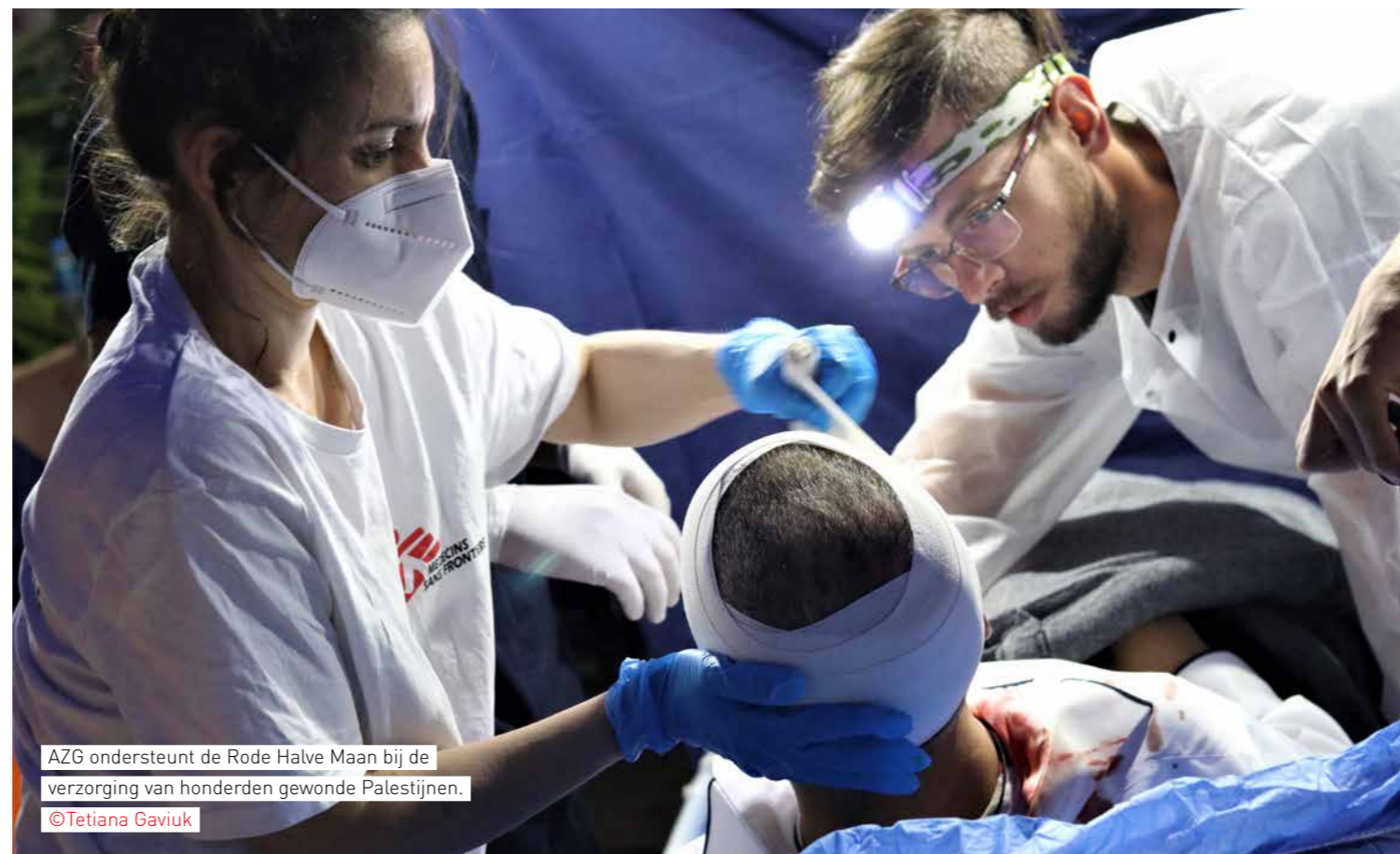
In mei hebben teams van Artsen Zonder Grenzen gereageerd op uitbraken van geweld in Jeruzalem, door de Palestijnse Rode Halve Maan te steunen bij de verzorging van honderden mensen die gewond waren geraakt door de Israëlische politie. De meesten van hen hadden verwondingen opgelopen door rubberen kogels, verdovingsgranaten of een trauma. We hebben ook essentiële medisch materiaal gedoneerd aan het Al-Makkased-ziekenhuis, de belangrijkste traumafaciliteit waar slachtoffers van het geweld worden opgenomen.

Tussen 10 en 21 mei kostte een Israëlische militaire actie in Gaza aan meer dan 250 mensen het leven en raakten bijna 2.000 anderen gewond, terwijl raketten die vanuit de Gazastrook werden afgevuurd 13 mensen doodden en 700 in Israël verwondden. Onze teams in Gaza werkten tijdens het conflict onder zeer moeilijke omstandigheden en hebben hun activiteiten in het Al-Awda-ziekenhuis opgevoerd als reactie op het hoge aantal slachtoffers. Tijdens deze tien dagen hebben we meer dan 100 chirurgische ingrepen uitgevoerd op patiënten die tijdens het offensief gewond waren geraakt.

Toen het aantal patiënten met verwondingen als gevolg van het conflict toenam, heeft Artsen Zonder Grenzen de gezondheidsautoriteiten ondersteund door extra personeel en voorraden te leveren en de eerstehulpdiensten in enkele van de belangrijkste ziekenhuizen te reorganiseren.

In Hebron, op de Westelijke Jordaanoever, heeft Artsen Zonder Grenzen EHBO-cursussen gegeven aan plaatselijke gemeenschappen en medische voorraden gedoneerd aan algemene en gespecialiseerde gezondheidszorgfaciliteiten.

We hebben ook ons project voor geestelijke gezondheidszorg op de Westelijke Jordaanoever voortgezet, met hulp aan mensen in Nablus, Hebron en Qalqilya.

AZG ondersteunt de Rode Halve Maan bij de verzorging van honderden gewonde Palestijnen.

©Tetiana Gaviuk

Portugal

Internat. personeel	0,5
Nationaal personeel	1
Budget in €	227.269
Eerste actiejaar in het land	2020

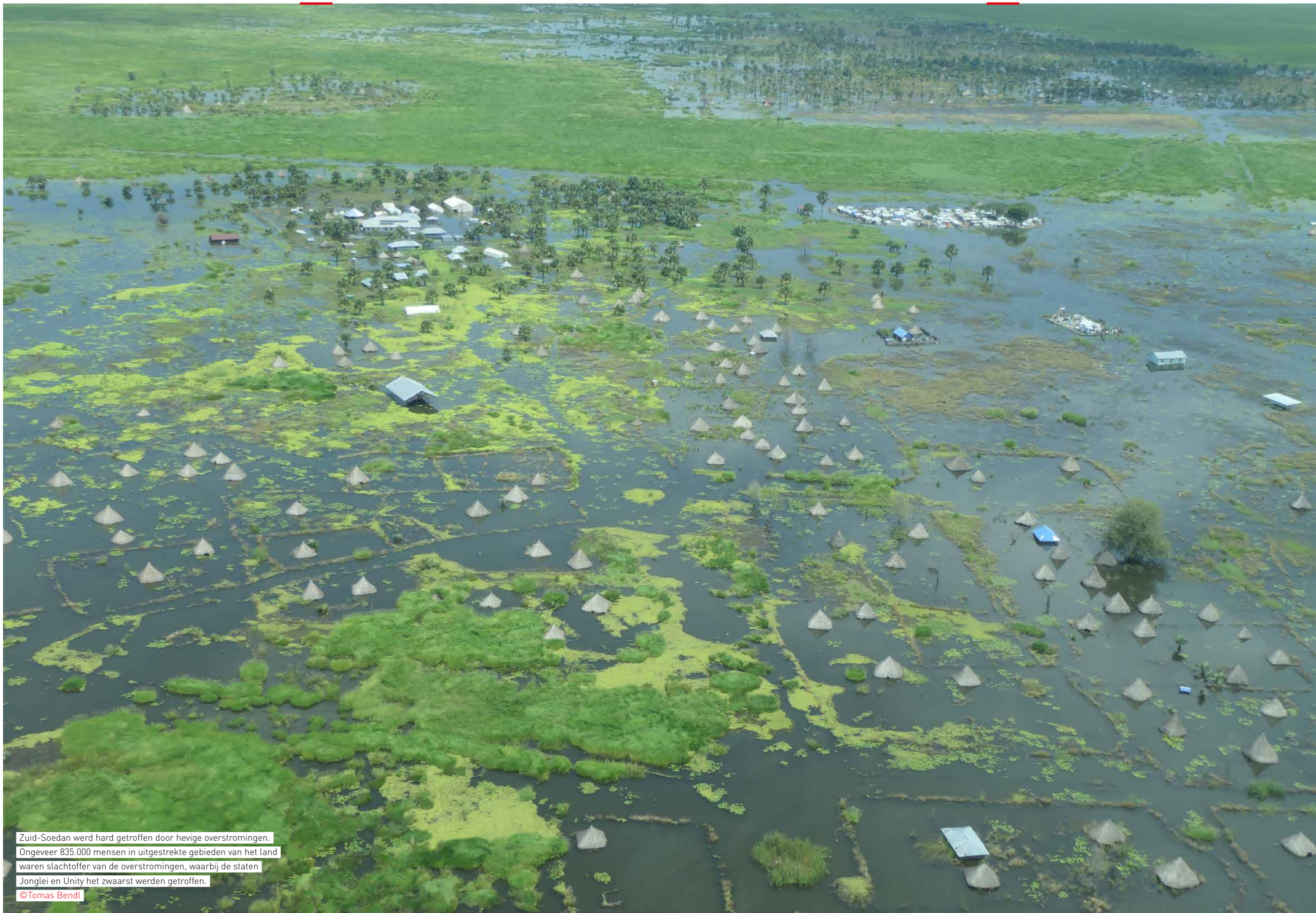
66 poliklinische raadplegingen

In Portugal zette Artsen Zonder Grenzen projecten op om kwetsbare groepen te helpen tijdens het hoogtepunt van de Covid-19-epidemie in het land.

Het ging voornamelijk om gemeenschappen van Afrikaanse migranten en Roma, in Lissabon en Vale de Tejo. In samenwerking met lokale verenigingen zetten we activiteiten rond sensibilisering, preventie en mentale gezondheidszorg op. Daarnaast boden we hulp in tientallen tehuizen, die net zoals in veel westerse landen ook in Portugal erg kwetsbaar bleken voor Covid-19.

Het gebied van Hebron dat bekend staat als H2 staat onder volledige Israëlische controle, met gevolgen voor de veiligheid van Palestijnen en hun toegang tot zorg. In 2021 openden we er een mobiele kliniek voor vrouwen en kinderen, die algemene poliklinische consulten, screening op ondervoeding, geestelijke gezondheidszorg en zorg op vlak van seksuele en reproductieve gezondheid biedt.

Naast deze noodinterventies hebben wij onze lange-termijnactiviteiten in Gaza voortgezet, waarbij chirurgische en postoperatieve zorg en psychologische steun werd verleend aan traumapatiënten en slachtoffers van brandwonden, in drie ziekenhuizen en vier klinieken.

Zuid-Soedan werd hard getroffen door hevige overstromingen.
Ongeveer 835.000 mensen in uitgestrekte gebieden van het land
waren slachtoffer van de overstromingen, waarbij de staten
Jonglei en Unity het zwaarst werden getroffen.

©Tomas Bendl

Sierra Leone

Internat. personeel	75
Nationaal personeel	873
Budget in €	13.048.000
Eerste actiejaar in het land	1986

42.873	poliklinische raadplegingen
5.189	klinische opnames
1.446	bevallingen begeleid
24.395	malariapatiënten behandeld
5.594	spoedingrepen verricht

In Sierra Leone biedt Artsen Zonder Grenzen medische zorg, met name aan vrouwen en kinderen. Ook helpt AZG bij infectieziekten.

In het Hangha-ziekenhuis in het Kenema-district, waar ons team spoedeisende pediatrie zorg verleent aan kinderen onder de vijf jaar, zijn we begonnen met de bouw van een nieuwe kraamafdeling, met twee operatiekamers voor gecompliceerde bevallingen en een neonatale afdeling. Hierdoor

zal de totale ziekenhuiscapaciteit toenemen tot 164 bedden, waarvan 97 pediatribedden en 67 kraamzorgbedden. AZG steunt ook 5 perifere gezondheidseenheden en biedt zorg in de gemeenschap voor ziekten als malaria, diarree en longontsteking.

Nadat in februari een nieuwe ebola-uitbraak was uitgeroepen in buurland Guinee, werd een noodteam gestuurd om het gezondheidssysteem in het grensdistrict Kailahun te ondersteunen om te voorkomen dat het virus zich zou verspreiden naar Sierra Leone. Het team heeft in verschillende gezondheidsinstellingen isolatieafdelingen opgezet, gezondheidswerkers opgeleid en de gezondheidsbevordering versterkt.

Het programma van de AZG-academie loopt nog steeds en heeft tot doel de gezondheidswerkers in Sierra Leone op lange termijn op te leiden en bij te scholen.

AZG-verpleegkundige Rebeca begeleidt verpleegkundigen in opleiding en bespreekt de vitale functies van patiënten. De professionele ontwikkeling van lokale gezondheidswerkers is een van de topprioriteiten van AZG in Sierra Leone.
©Mohammed Sanabani

Syrië

Internat. personeel	26
Nationaal personeel	97
Budget in €	10.176.000
Eerste actiejaar in het land	2009

259.391	poliklinische raadplegingen
25.114	klinische opnames
8.603	bevallingen begeleid
6.918	chirurgische ingrepen

In Syrië hebben de economische crisis en Covid-19 de humanitaire crisis als gevolg van elf jaar oorlog nog verergerd, waardoor meer mensen dan ooit dringend hulp nodig hebben.

In 2021 werkte Artsen Zonder Grenzen in verschillende gebieden in Noord-Syrië. Onze teams zorgden voor trauma- en wondverzorging, gezondheidszorg voor moeder en kind, geestelijke gezondheidszorg en behandeling van chronische ziekten in ziekenhuizen, gezondheidscentra, mobiele klinieken en kampen voor ontheemden. Onze levensreddende en grensoverschrijdende hulp aan Noord-Syrië bleef erg moeilijk, aangezien slechts één van de drie door de Verenigde Naties toegestane grensovergangen in het noordwesten openbleef, en de grensovergang Semalka/Fishkhabour, aan de noordoostelijke grens met Iraaks Koerdistan, sporadisch gesloten was.

Noordwest-Syrië

Hoewel de intensiteit van de gevechten is afgenomen sinds de ondertekening van het staakt-het-vuren in maart 2020, blijven ongeveer 2,7 miljoen mensen ontheemd en leven zij in precare omstandigheden. In 2021 zijn civiele gebieden en infrastructuur, waaronder medische voorzieningen, onder direct vuur komen te liggen en zijn duizenden mensen gedood, gewond of ontheemd geraakt.

Om tegemoet te komen aan de medische behoeften in de gouvernementen Idlib en Aleppo, waar de gezondheidszorg zeer kwetsbaar blijft, steunden wij acht ziekenhuizen (drie vanuit OCB), waaronder de enige gespecialiseerde brandwondenafdeling in het gebied. We hebben ook mobiele klinieken gerund en gezondheidscentra ondersteund om zorg te verlenen aan ontheemden die in kampen wonen. Onze diensten omvatten verloskundige zorg, behandeling van besmettelijke en chronische ziekten, en huidaan- doeningen die verband houden met de slechte leef- omstandigheden, zoals schurft en leishmaniasis. We begonnen ook geestelijke gezondheidszorg te bieden aan mensen die diep getraumatiseerd waren door meer dan tien jaar conflict.

In de kampen hebben onze teams gewerkt aan de verbetering van de watervoorziening en de sanitaire voorzieningen, bijvoorbeeld door de bouw van latrineblokken. We hebben hygiënekits en hulpgoederen uitgedeeld, zoals dekens en verwarmingsmateriaal, en in verschillende kampen van tenten geïsoleerd, om mensen te helpen het koude winterweer het hoofd te bieden. Ook hielden we toezicht in de kampen op gemeenschappen, zodat medische en humanitaire behoeften in een vroeg stadium konden worden opgespoord.

Hoewel het aantal hulpbehoevenden in 2021 toenam, bleven de humanitaire middelen dalen en ontving AZG steeds meer verzoeken om ziekenhuizen en gezondheidscentra te steunen die te kampen hadden met frequente tekorten aan essentiële geneesmiddelen en medische benodigdheden. Om kritieke hiaten in de zorg te dekken, hebben we onze seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten en onze activiteiten op het gebied van water, sanitaire voorzieningen en hygiëne uitgebreid.

Syrië vervolg

De toch al enorme noden in de regio werden nog verergerd door de Covid-19-pandemie in 2021, toen het noordwesten van Syrië de ernstigste golf van infecties tot nu toe beleefde. We heropenden onze isolatiecentra in het gouvernement Idlib en behandelingscentra in Afrin en Al-Bab, in het gouvernement Aleppo. Omdat er te weinig testcapaciteit was in de regio, schonk Artsen Zonder Grenzen voorraden en PCR-tests aan enkele laboratoria. We steunden ook een Covid-19-pediatrie eenheid, implementeerden thuiszorg voor patiënten die geen ziekenhuisopname nodig hadden en verdeelden Covid-19-preventiekits in de kampen (met maskers, hygiënische materialen en informatie over het virus). De inspanningen om het virus in te dammen werden gehinderd door de lage vaccinatiegraad - eind 2021 was slechts 3% van de totale bevolking volledig gevaccineerd. In reactie daarop hebben we gezondheidsbevorderingsteams ingezet om berichten te verspreiden over de veiligheid en doeltreffendheid van de Covid-19-vaccins.

In Tal-Abyad en Ras Al-Ain werkten wij ook samen met plaatselijke organisaties om opnieuw routine-immu-

nisatiediensten op te zetten en voerden wij een mazelen vaccinatiecampaagne.

Noordoost-Syrië

De onveiligheid in het Al-Hol-kamp, in het gouvernement Hassakeh, blijft ernstige gevolgen hebben voor de mensen die er wonen. In 2021 werd een van onze medewerkers gedood en raakten drie anderen gewond bij twee verschillende incidenten. Als gevolg van de verslechterende veiligheidssituatie hebben wij onze hulpverleningsactiviteiten in het kamp gedurende enkele weken opgeschort.

Bovendien zijn een miljoen mensen in het gouvernement getroffen door herhaalde en aanhoudende onderbrekingen van de watervoorziening uit het waterstation van Alouk gedurende meer dan twee jaar. De slechte toegang tot water heeft geleid tot een toename van via water overgebrachte ziekten, voedselonzekerheid en het risico op ondervoeding.

We bleven zorg bieden via het poliklinisch therapeutisch voedingscentrum en een tentgericht wondver-

zorgingsprogramma in het kamp Al-Hol, dat onderdak biedt aan ongeveer 57.000 mensen, voornamelijk vrouwen en kinderen. In mei zijn we gestart met een mobiele kliniek, om de beschikbaarheid van zorg voor "onderdanen van derde landen" (d.w.z. mensen uit andere landen dan Syrië en Irak) die daar wonen, te verbeteren. Daarnaast voerden we hygiëne- en gezondheidsbevorderingsactiviteiten uit en werkten we aan de verbetering van water en sanitaire voorzieningen.

In augustus hebben wij een tuberculoseproject (TB) gelanceerd in een detentiecentrum in Hassakeh-stad, met als doel de toegang tot TB-tests te verbeteren en ziekte en sterfte als gevolg van TB onder adolescenten terug te dringen. We zijn ook begonnen met een project voor de behandeling van niet-overdraagbare ziekten in het zuidelijke subdistrict van Hassakeh-stad.

In juni openden we in het nationale ziekenhuis van Raqqa een intern therapeutisch voedingscentrum voor de behandeling van kinderen met ondervoeding. Het hele jaar door hebben wij het ziekenhuis en het gezondheidscentrum Mishlab gesteund met medische benodigdheden. Ook hielpen we de plaatselijke gezondheidsautoriteiten met routinevaccinaties tegen mazelen, bof en rodehond op 12 locaties in Kobanê/Ain Al-Arab.

In de loop van het jaar zagen we een zorgwekkende toename van het aantal mensen met Covid-19. Het enige laboratorium in de regio dat PCR-tests kan uitvoeren, had regelmatig te kampen met een tekort aan testmateriaal, waardoor het zijn activiteiten meermaals heeft moeten stopzetten. Ook de toevoer van zuurstof was uiterst beperkt. Artsen Zonder Grenzen heeft de reactie op de pandemie ondersteund door zorg te dragen voor mensen met vermoedelijke of bevestigde Covid-19 in behandelcentra in zowel Hassakeh als Raqqa steden.

Soedan

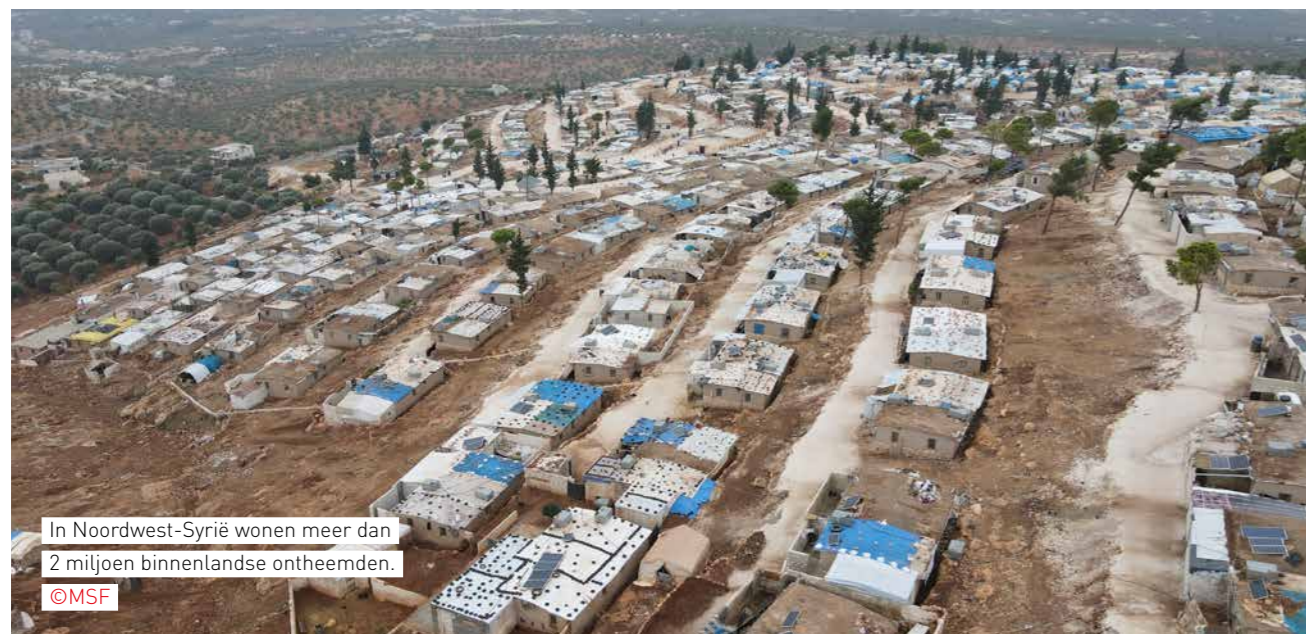
Internat. personeel	6
Nationaal personeel	8
Budget in €	2.046.981
Eerste actiejaar in het land	1979

253 poliklinische raadplegingen

946 klinische opnames

De militaire machtsovername in Soedan eind oktober 2021 leidde tot massale demonstraties in het hele land.

In juni zijn we begonnen met een voedingsafdeling voor kinderen met matige tot ernstige ondervoeding in het academisch ziekenhuis Ad-Damazine in de Blue Nile-regio. Onze teams ondersteunden het ziekenhuis ook met gezondheidsbevordering, infectiepreventie en -bestrijding en personeelsopleiding. Ten slotte zijn onze teams gestart met mobiele klinieken in verschillende delen van de Blue Nile-regio, als onderdeel van de ontwikkeling van de outreach-component van het project.

In Noordwest-Syrië wonen meer dan 2 miljoen binnenlandse ontheemden.

©MSF

Tunesië

Internat. personeel	1
Nationaal personeel	6
Budget in €	184.346
Eerste actiejaar in het land	2011

122 klinische opnames

Artsen Zonder Grenzen heeft een noodhulpactie uitgevoerd in Tunesië in de zomer van 2021, van juli tot september, toen het aantal Covid-19-patiënten toenam.

We hielpen de autoriteiten van het district Beja een veldhospitaal te openen en gaven steun voor case management, zuurstofcapaciteit, en het overbrengen van patiënten naar deze nieuwe faciliteit, om de last voor andere gezondheidsstructuren te verminderen.

We leidden we ook personeel op (gezondheidsbevordering en geestelijke gezondheid) en ondersteunden de Covid-19-vaccinatiecampagne.

Venezuela

Internat. personeel	22
Nationaal personeel	218
Budget in €	8.336.000
Eerste actiejaar in het land	2015

135.836 poliklinische raadplegingen
1.415 malariapatiënten behandeld
22.733 spoedingrepen verricht

In Venezuela richtte Artsen Zonder Grenzen zich in 2021 op het herstel van de infrastructuur van de gezondheidsvoorzieningen die onderbezet zijn en op steun voor algemene en gespecialiseerde gezondheidszorg.

De politieke en economische crisis blijft het leven van de Venezolanen beïnvloeden, waarbij miljoenen mensen moeite hebben om medische zorg te krijgen. Veel ziekenhuizen beschikken er niet over voldoende medisch personeel, voorraden, medische apparatuur, of toegang tot basisvoorzieningen zoals water.

AZG streeft naar verbetering van de basis- en specialistische gezondheidszorg, zoals spoedeisende hulp, seksuele en reproductieve gezondheidszorg, vacci-

Ana (35) bereidt zich voor op de bevalling, in het noordoosten van Venezuela.
©Matias Delacroix

naties en behandeling van slachtoffers van seksueel geweld. Gezondheidsbevordering en ondersteuning van de geestelijke gezondheid zijn ook belangrijke onderdelen van onze projecten.

In 2021 verleenden onze teams medische hulp in Bolivar. We werkten ook aan de verbetering van de infrastructuur van ziekenhuizen en gezondheidsposten, specifiek met elektriciteit, afvalbeheer en water en sanitaire voorzieningen, en schonken medicijnen en medische benodigdheden.

In Bolivar drongen we de hoge malariacijfers terug door verbetering van vroegtijdige diagnose en behandeling, gezondheidsbevordering en vectorbestrijding. Dit jaar constateerden we een aanzienlijke vermindering van het aantal gevallen in de gebieden waar we aanwezig waren, en besloten we onze activiteiten uit te breiden tot de inheemse gemeenschappen in de mijnbouwgebieden van de staat Bolivar.

Als onderdeel van onze reactie op de Covid-19-pandemie versterkten we de beschermende maatregelen in verschillende ziekenhuizen, en installeerden we een triagesysteem in alle gezondheidscentra die we steunen.

Zimbabwe

Internat. personeel	7
Nationaal personeel	107
Budget in €	4.644.381
Eerste actiejaar in het land	2000

12.961 poliklinische raadplegingen
272 individuele sessies geestelijke gezondheidszorg
673.472.500 liter drinkwater verdeeld

In 2021 is Artsen Zonder Grenzen doorgegaan met het aanpakken van de lacunes in de gezondheidszorg in Zimbabwe, met de nadruk op seksuele en reproductieve gezondheid van adolescenten en steun voor kwetsbare migranten en gedepor-teerden.

In de hoofdstad Harare boden we seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten in onze kliniek in Mbare, waaronder veilige abortus en post-abortus-zorg.

Onze teams hebben gewerkt aan de verbetering van de toegang tot soortgelijke diensten in de nabijgelegen stad Epworth. We hebben een jeugdcentrum gebouwd waar jongeren kunnen deelnemen aan recreatieve en educatieve activiteiten en kunnen leren over seksuele en reproductieve gezondheid in een niet-medische omgeving.

In Beitbridge, waar onze teams medische hulp bieden aan migranten, gedepor-teerden en de plaatselijke gemeenschap, hebben we de maatregelen versterkt om de verspreiding van Covid-19 in te dijken. Deze omvatten: het verlenen van technische en praktische steun om de doorstroming van mensen te verbeteren, het bevorderen van handen wassen en fysieke afstandspraktijken en het verbeteren van de toegang tot water en sanitaire voorzieningen.

Zimbabwe vervolg

Tijdens de tweede en derde golf van Covid-19 steunden we ook de nationale reactie door opleidingsprogramma's te organiseren voor verpleeghulpen in het Wilkins Infectious Disease Hospital in Harare en het Beitbridge District Hospital. Ons programma rustte verpleeghulpen uit met basistaken in het ziekenhuis om de zorg voor Covid-19-patiënten te ondersteunen.

Zuid-Afrika

Internat. personeel	5
Nationaal personeel	165
Budget in €	8.299.000
Eerste actiejaar in het land	1986

5.554 poliklinische raadplegingen
783 tuberculosepatiënten (TB en TB MDR) behandeld
529 behandelingen voor vergevorderde hiv-patiënten

In Zuid-Afrika ondersteunde Artsen Zonder Grenzen de Covid-19-respons. Ook verleenden we zorg aan hiv- en tuberculosepatiënten, slachtoffers van seksueel geweld en kwetsbare migranten.

Het project van AZG in Eshowe, Mbongolwane en Ngwelezane in de provincie KwaZulu-Natal was een reactie op twee grote Covid-19-golven in 2021, door artsen en verpleegkundigen in te zetten op de Covid-19-afdelingen van vijf ziekenhuizen. De tbc-activiteiten van het project werden in juli een week lang stilgelegd als gevolg van de wijdverbreide sociale onrust in de provincie, waarbij meer dan 300 mensen omkwamen. In de onmiddellijke nasleep hebben we een noodhulpactie op touw gezet, waarbij eerste hulp werd verleend, maar ook dekens en hygiënekits werden uitgedeeld om de getroffen gemeenschappen en gezondheidsvoorzieningen te ondersteunen.

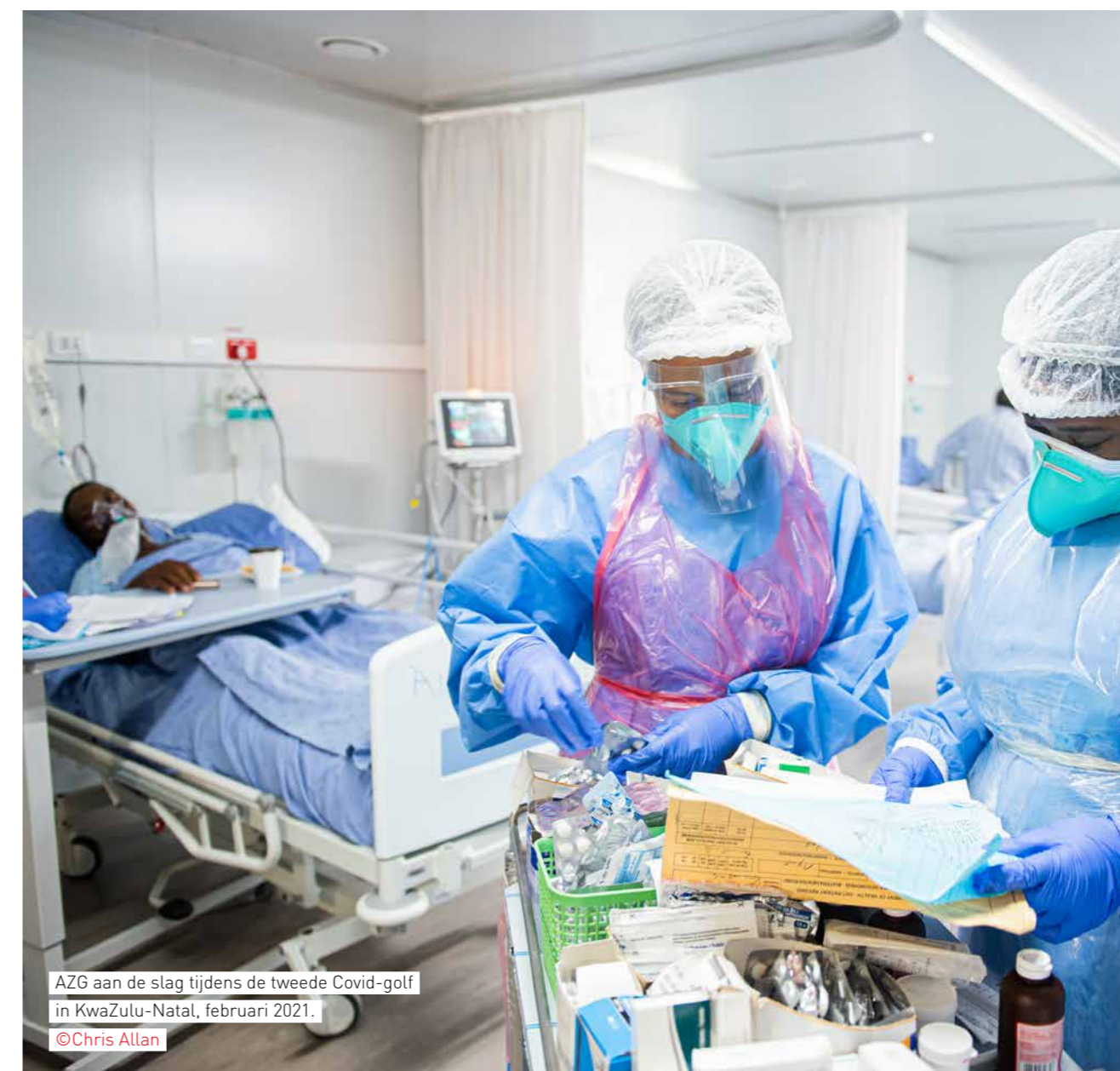
Om het effect van de Covid-19-lockdown op de toegang tot tuberculosezorg te verzachten, voorzag ons hiv/tuberculose-project in Khayelitsha in de provincie West-Kaap in thuiszorg aan patiënten. Zij gaven ook preventieve tuberculosebehandelingen aan meer dan 150 personen die thuis aan de ziekte waren blootgesteld.

In de steden Tshwane en Johannesburg, waar wij een gezondheidsproject voor migranten leiden, verleenden onze teams steun aan Covid-19-vaccinaties voor mensen zonder papieren. Voor deze groepen

vormt het ontbreken van identificatiedocumenten een barrière voor de gezondheidszorg.

In juni hebben we ons project voor seksueel en gendergerelateerd geweld in Rustenburg op de Zuid-Afrikaanse platinagordel overgedragen aan het provinciale gezondheidsdepartement. Omdat

AZG-teams merkten dat er nood was aan een betere medische en psychologische opvolging van verkrachting, hebben we in de gemeenschappen gezondheidscentra opgezet waar duizenden slachtoffers zorg kregen. Het project ondersteunde bovendien veilige abortuszorg in het district Bojanala, waarbij onze teams tussen 2018 en 2021 abortussen uitvoerden.

AZG aan de slag tijdens de tweede Covid-golf in KwaZulu-Natal, februari 2021.

©Chris Allan

Zuid-Soedan

Internat. personeel	44
Nationaal personeel	355
Budget in €	14.373.000
Eerste actiejaar in het land	1983

215.984 poliklinische raadplegingen

2.563 bevallingen begeleid

45.496 malariapatiënten behandeld

In juli 2021 vierde de Republiek Zuid-Soedan tien jaar onafhankelijkheid. Ondanks een vredesakkoord en een eengemaakte regering bleef de veiligheids-situatie in veel gebieden echter onstabiel.

In 2021 werd Zuid-Soedan getroffen door verschillende noodsituaties, waaronder ernstige overstromingen, geweld, voedselonzekerheid en uitbraken van ziekten. Aan het eind van het jaar hadden naar schatting 8,9 miljoen mensen - meer dan tweederde van de bevolking - humanitaire hulp nodig.

Ongeveer 835.000 mensen in uitgestrekte gebieden van het land werden getroffen door de overstromingen, waarbij de staten Jonglei en Unity het zwaarst werden getroffen. De huizen van de mensen en hun middelen van bestaan (hun gewassen en vee), alsook gezondheidsvoorzieningen, scholen en markten, werden door het overstromingswater overspoeld.

In juni openden we een nieuw project in het oosten van de Greater Pibor Administrative Area, een uitgestrekte regio dichtbij de grens met Ethiopië waar de afgelopen jaren sporadisch gevechten zijn uitgebroken tussen verschillende etnische groepen. AZG-teams hebben in Maruwa een nieuw centrum voor eerstelijnsgezondheidszorg gebouwd ten behoeve van de plaatselijke gemeenschappen en de semi-nomadische bevolking die verspreid over het gebied wonen en zeer beperkte toegang hebben tot medische diensten. We zijn ook begonnen met het

herstel van verschillende diensten in het ziekenhuis van Boma, waaronder de kinderafdeling en ondersteunende diensten (wasserij, laboratorium, sterilisatie, apotheek ...).

Naar aanleiding van nieuwe vluchtelingengolven in september in het district Yei hebben we mobiele teams ingezet om hulpgoederen uit te delen en basisgezondheidszorg, vaccinaties en psychosociale steun te verlenen. In juni en juli hebben we ook mobiele klinieken geleid in de stad Yei om een malariapieak in te dammen. Ondertussen bleven we de kinderafdeling van het ziekenhuis in Yei en drie gezondheidscentra in Logo, Yaribe en Ombasi steunen, en boden we basisgezondheidszorg via onze kliniek in Jansuk. In september hebben we onze kliniek in het vluchtelingenkamp Doro in de deelstaat Upper Nile overgedragen aan een andere ngo en hebben we onze aandacht verlegd naar hulpverlening aan mensen in moeilijk bereikbare gebieden in het district Maban, door mobiele klinieken te runnen en twee gezondheidscentra te steunen. We hebben ook onze steun aan de polikliniek van het Bunj-ziekenhuis gehandhaafd, die zowel vluchtelingen als gastgemeenschappen bedient.

Mensen in de wachtzaal in Maruwa.

©Amandine Colin

Kinderen in een vluchtelingenkamp in Maiduguri, Nigeria, worden ingeënt tegen mazelen.

©Miroslav Pavicevic

Onze aankoopcentrale in Neder-Over-Heembeek: MSF Supply

MSF Supply is de humanitaire aankoopcentrale van Artsen Zonder Grenzen. Ze staat in voor de aankoop en levering van medisch en logistiek materiaal en medicijnen voor humanitaire interventies.

MSF Supply beheert de aankoop en levering van materiaal en medicijnen in grote volumes. De logistieke centrale zorgt ervoor dat materiaal (medische goederen, generatoren, mechanische onderdelen, telecommunicatie-materiaal ...) en medicijnen veilig aankomen op het terrein. Ze verzekert de kwaliteitswaarborg en zorgt voor de verpakking en de opslag. MSF Supply heeft ook een unieke expertise verworven in het samenstellen en voorbereiden van noodhulpkits.

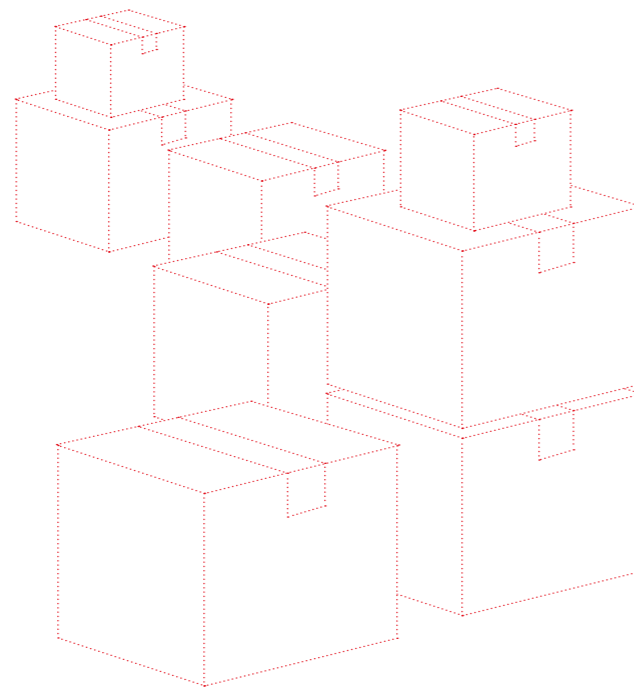
De aankoopcentrale van Artsen Zonder Grenzen in Neder-Over-Heembeek, MSF Supply, is een vzw, opgericht in 1989, en één van de 4 humanitaire aankoopcentrales van AZG. De andere centra bevinden zich in Bordeaux, Amsterdam en Nairobi. Het leeuwendeel van het werk van MSF Supply is voor het OCB (Operationeel Centrum in Brussel), maar ze werkt ook samen met de andere operationele centra van Artsen Zonder Grenzen. Andere ngo's of humanitaire organisaties doen eveneens beroep op de diensten van MSF Supply.

Cijfers voor 2021

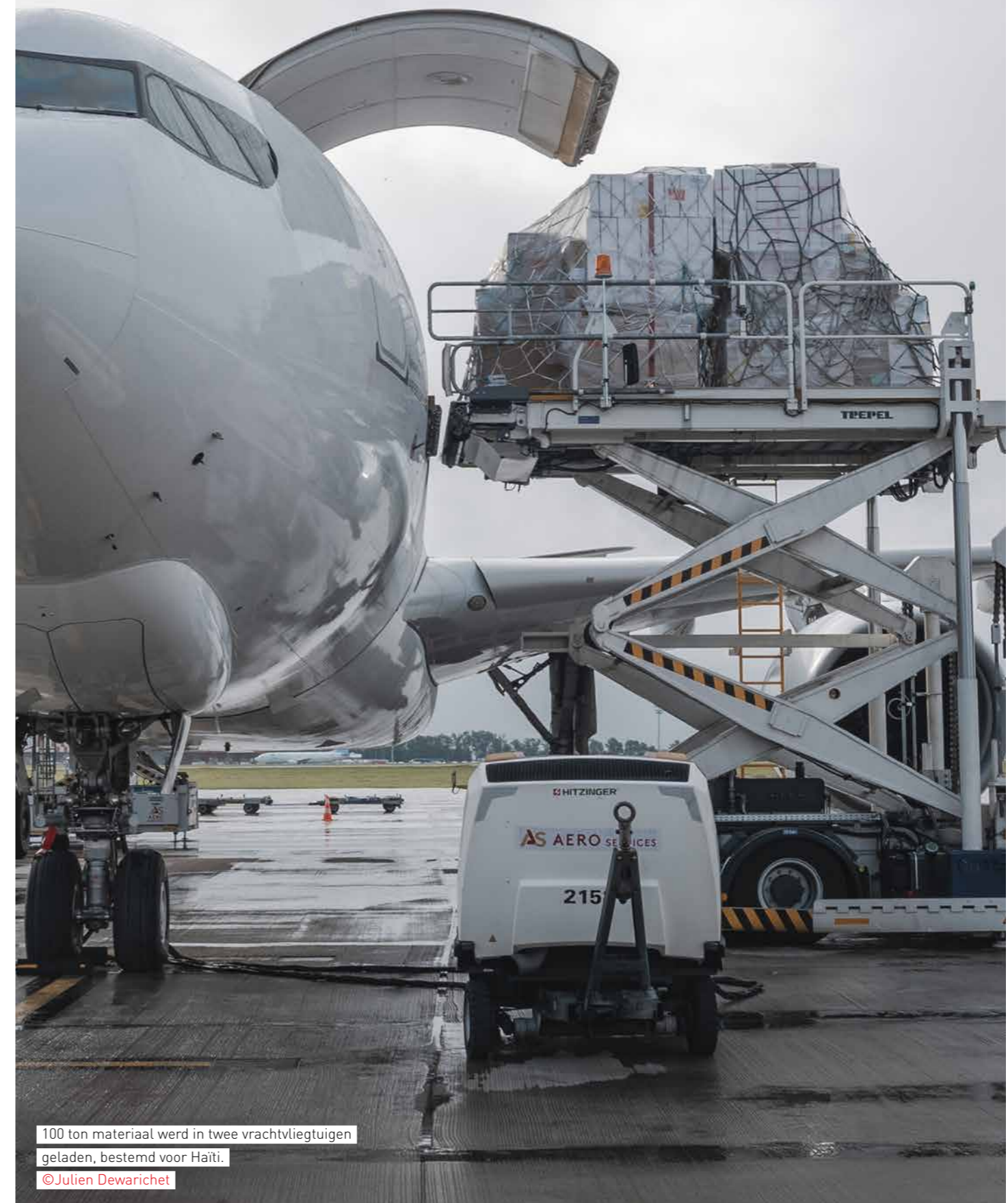
Omzet	€ 67.338.559
Aantal geplaatste orders	22.715
Bestellingen van partners	79.000
Stockwaarde	€ 22.471.377
Opslagruimte	18.000 m ²
Leveringen	2.720 ton

14 augustus 2021 - Aardbeving in Haïti

Een snelle respons is vaak cruciaal om levens te redden, vooral bij natuurrampen. Op 14 augustus 2021 trof een zware aardbeving met magnitude van 7,2 het zuiden van Haïti. Artsen Zonder Grenzen reageerde meteen. Vanuit MSF Supply stuurden we eerstdaags ongeveer 100 ton medische en andere goederen. Zo zonden we noodtenten, materiaal voor water en sanitaire voorzieningen en medisch materiaal om minstens 30.000 gewonden te verzorgen in spoedtempo naar de getroffen gebieden. AZG-vrachtoperator Hussein Choker: "We moeten de vluchten voorbereiden, en alle vrachten en al het materiaal klaarmaken om het naar de luchthaven te brengen en het dan op tijd in Haïti af te bezorgen. Timing is onze grootste uitdaging."

Als u MSF Supply wil bezoeken, neem dan gerust contact met ons op via:
→ jan.van.steenbrugge@brussels.msf.org
0474/95 25 41

100 ton materiaal werd in twee vrachtvliegtuigen geladen, bestemd voor Haïti.

©Julien Dewarichet

Onze medewerkers; het kloppend hart van AZG

Geen Artsen Zonder Grenzen zonder de talrijke medewerkers die wereldwijd, internationaal maar grotendeels nationaal en lokaal, geworven worden. Behalve medisch personeel werven we ook niet-medisch personeel dat 47 procent vertegenwoordigt: logistieke medewerkers, chauffeurs, culturele mediators, poortwachters, schoonmakers, fondsenwerkers, boekhouders, ... noem maar op.

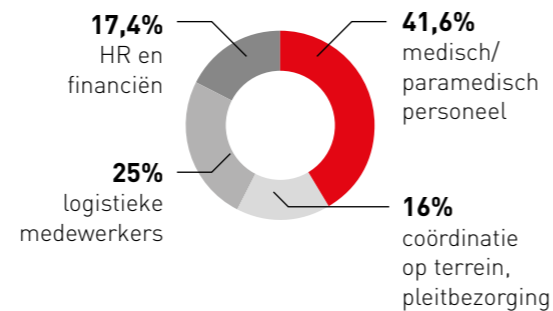
De zes operationele centra van Artsen Zonder Grenzen werken samen met hun nationale afdelingen die onder andere instaan voor het werven van personeel. Zo maakt Artsen Zonder Grenzen België deel uit van het Operationeel Centrum in Brussel (OCB), net zoals oa. Italië, Luxemburg, Zuid-Afrika, en werden in 2021 totaal 110 medewerkers via AZG België geworven.

Gedurende het hele jaar zijn die afdelingen van AZG op zoek naar geschikt personeel in functie van medische hulpverlening op het terrein. Wij zijn op zoek naar medewerkers die niet alleen zeer gespecialiseerd zijn in hun vakgebied, maar ook een gedegen managementervaring hebben.

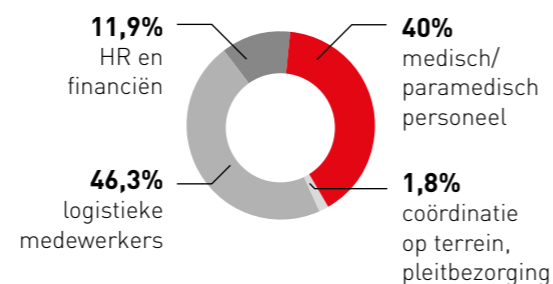
De ambitie van Artsen Zonder Grenzen is om een gediversifieerd en mobiel personeelsbestand aan te werven. In 2021 werkten vanuit het OCB 8.150 voltijdse equivalente (FTE) lokale en nationale medewerkers op het terrein. 849 internationale medewerkers vervoegden hen, waaronder 273 mensen die voor het eerst deelnamen.

OCB kon in 2021 in totaal aanwerven (FTE):

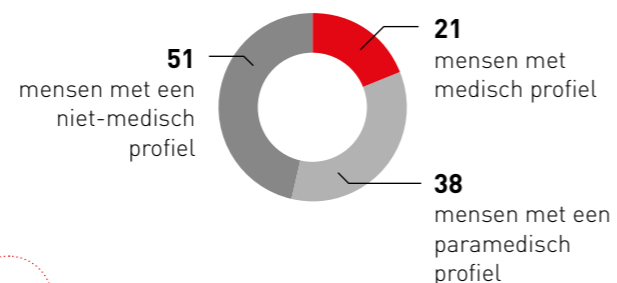
Internationaal 9,5% (849)

Lokaal/nationaal 90,5% (8.150)

Artsen Zonder Grenzen België wierf in 2021 110 medewerkers aan:

Belgische medewerkers aan het woord

Charlotte Cauwe, kinderarts

"In Soedan is de Blue Nile-regio door oorlog verwoest. Het gezondheidssysteem is in elkaar gestort, en ondervoeding is er een groot probleem, vooral bij kinderen onder de vijf jaar. De nood aan steun is groot en daarom biedt Artsen Zonder Grenzen er hulp."

"In zulke contexten bestaat er niet zoiets als 'een ordinaire dag'. Elke dag kom ik hindernissen tegen en verrassingen loeren om de hoek. Samen met mijn vier nationale collega's verzorgen we onze patiënten 24 uur per dag, elke dag van de week. We doen er alles aan om onze patiënten de zorg te bieden die ze nodig hebben. Mijn werk als pediater is voornamelijk medisch van aard, maar daarnaast help ik bij opleidingen aan ons personeel, probeer ik hen in hun werk aan te moedigen en dat alles met een portie diplomatisch talent – ook niet onbelangrijk!"

"Wij gaan naar gebieden waar de noden gigantisch zijn"

"De lokale bevolking aanvaardt ons volledig. Dát is onze grootste garantie op veiligheid."

Yannick Remans, manager logistiek en financiën

"Artsen Zonder Grenzen runt verschillende projecten in Afghanistan. Mijn team en ik richtten ons op slachtoffers van de oorlog, veelal mensen met traumatische wonden. Zoals iedereen weet, is de context er allesbehalve evident. Dat vertaalt zich ook in onze bewegingsvrijheid binnen het project. Gelukkig kunnen we zoals steeds rekenen op de steun van de lokale bevolking. Zij steunt en aanvaardt ons, en dát is onze grootste garantie op veiligheid."

"Mijn job bestaat erin om de internationale medische bestellingen te coördineren en te zorgen dat alles op tijd in onze hulpprojecten terechtkomt. Maar soms moet ik ook de lokale markt op, of zoek ik lokale leveranciers. De ondersteuning van de logistieke teams is werkelijk onmisbaar voor het welslagen van onze medische hulpverlening"

Onze contactgegevens

Algemeen adres

Artsen Zonder Grenzen
Gewijde-Boomstraat 46, 1050 Brussel

Schenkersdienst

Geneviève Rosseeuw
02/474 74 76
schenkers@azg.be

Legaten & Filantropie

Jan Van Steenbrugge
0474/95 25 41
jan.van.steenbrugge@brussels.msf.org

Bedrijven

Iris Provoost
0476/97 37 93
iris.provoost@brussels.msf.org

Recruteringsdienst

Louise Gautier
02/474 77 67
recruitment@brussels.msf.org

Drukwerk

The Mailing Factory

Papier

Binnenwerk: 90 gram
Omslag: 170 gram

 FSC is een label voor papier uit
duurzaam beheerde bossen.

Vormgeving

Sven Cools

Brussel, juli 2022

Pers

Steven De Bondt
0475/40 60 76
steven.de.bondt@brussels.msf.org

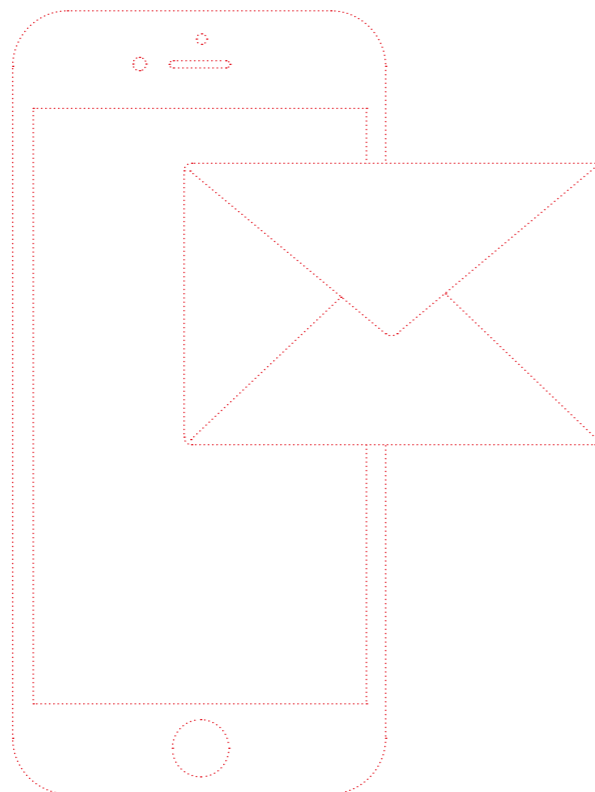
Evenementen

Marie Pitz
02/474 74 81
marie.pitz@brussels.msf.org

Sociale media

 Facebook: Artsen Zonder Grenzen (België)
 Twitter: @azgbelgie
 LinkedIn: Médecins Sans Frontières Belgium
 Instagram: @azgbelgie

 WWW.AZG.BE

AZG-logistiek medewerker Mohammed staat bij de zonnepanelen die AZG heeft geïnstalleerd in het district Kenema. AZG streeft ernaar het Hangha-ziekenhuis in de toekomst volledig met schone energie te laten draaien.

©Mohammed Sanabani

VAN HARTE DANK VOOR UW STEUN!

Samen werken we aan een betere wereld met meer solidariteit.

JAARRAPPORT 2021

OCB OPERATIONEEL CENTRUM BRUSSEL

Gewijde-Boomstraat 46
1050 Brussel, België
→ www.azg.be